

"Lietuvos"
1739 S. Halsted St.

LEIDZIA LIETUVIŲ R. K.
LITERATūros DRAUGIJA, INC.
682 SUPERIOR AVENUE
CLEVELAND, OHIO
ENdlicott 4932

LIETUVIŲ ŽINIŲ

LIETUVIŲ R. KATALIKŲ SA-
VAITRASTIS EINA KAS PENK-
TADIENIS. SPAUŽDINAMAS L.
R. KAT. SPAUDOS DRAUGIJS
SPAUSTUVEJE
119 So. 22nd St., Pittsburgh, Pa.
Tel. HEMlock 3121

METAI VI ENTERED AS SECOND CLASS MATTER NOV. 26, 1942, AT THE POST OFFICE AT PITTSBURGH, PENNSYLVANIA UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879. PITTSBURGH, PA., Pentk., Sausio 15d., 1943m. THE MOST POPULAR LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER IN OHIO, MICHIGAN AND WESTERN PENNSYLVANIA No. 3.

IVYKIŲ AIDAI.

ISTORINĖ PREZIDENTO ROOSEVELTO KALBA

Atidarant 78-tąjį Jungtinių Valstybių Kongresą, prezidentas ketvirtadienį, Prez. Rooseveltas pasakė istorinę kalbą. Iš jo kalbos tvirtumo ir aiškumo, buvo jausti kad tai kalba galingiausias pasaulyje demokratijos vadas ir kovojančios Amerikos Prezidentas. Toji Prezidento kalba pridavė upo ir energijos visiems pavergtiems kraštams dar smarkiau priešintis okupantams ir beabejojare gerokai baimės naciams, fašistams ir Japonijos militaristams. Savo kalboje Prezidentas garantavo visiems laisvę, ramybę bei baimės ir trukumų gyvenimą, tik ragino, kad visi daugiau aukotųsi ir nekreiptų dėmesio į karo metu trukumus bei nepatogumus.

KOKIĄ DIDELE KARIŠKĄ GALYBĘ TURI AMERIKA

Toliau savo kalboje Prezidentas pranešė, kad per pirmuosius, 1942, karo metus Amerika suorganizavo 7 mil. vyrų kariuomenę, savo dirbtuvėse pagamino beveik 50,000 kariškų lektuvų ir apie 60,000 įvairių sunkių karo mašinų, kaip tankų, motorizuotų sunkių patrankų ir kitokių moderniškų ginklų, pastatė 3,000,000 tonų laivų Vienių metų Amerikos kariškoji produkcija pralenkia visų "ašies" valstybių, kartu sudėjus, karo produkciją.

1943 METAI BUS DIDELĖS OFENZYVOS, O 1944 METAI — GALUTINĖS PERGALĖS METAI

Iš Prezidento kalbos buvo jausti, kad šįmet Amerika suduos priešui svarbiuosius smugius: puls japonus Pacifike ir jų pačių žemėje, duos pagalbą Kinijai kovoti prieš japonus, išmes nacių ir fašistų iš Šiaurės Afrikos ir nuolat bombarduos juos Europoje, teiks pagalbą energingai kovojančiai Rusijai.

Jau pusantro milijono Amerikos kariškių kovoja už Amerikos ribų ir kasdien vis daugiau amerikonių išvyksta į įvairius frontus. Tos Amerikos jėgos turės priversti priešus, jeigu ne šįmet, tai vėliausiai 1944 metais, padėti ginklus. Tada teks Amerikai grąžinti pasaulyje taiką ir sutvarkyti iširusį pasaulį naujais desniais. Įgyvendinti tarp pasaulio tautų taiką bus toks pat

sunkus uždavinys, kaip ir laimėti karą. Mažosios tautos pasitiki Amerika ir žino, kad jos nebus nuskriaustos.

LIETUVIAI KOVOJA SU PAVERGĖJAIMS

Per Stockholmą ateinančios žinios iš Lietuvos sako, kad lietuviai pradeda stipriau priešintis naciams. Jau pasirodė Lietuvoje slapti laikraščiai ir atsišaukimai, kuriuose raginami žmonės neklausyti okupantų. Pasipriešinimo banga apima vis platesnius visuomenės sluoksnius. Beabejojare, kaip tik suvienytų tautų armijos priartins prie Lietuvos žemių, lietuviai, kaip vienas žmogus, sukils prieš nacių ir padės, ypač demokratijų armijoms, išmušti juos iš Lietuvos.

AMERIKOJE GYVENA LIETUVIAI STIPRIAU ORGANIZUOJASI

Jausdami besiantinančią lemiamą karo valandą, demokratinio nusistatymo Amerikos lietuviai ir Lietuvos piliečiai gyvena šioje šalyje, pradėjo energingai veikti karo laimėjimui ir Lietuvos išlaisvinimui.

Sausio 7, 8, ir 9 dienomis įvykė New Yorke lietuvių Taryb— suvažiavimai buvo labai gausūs netik dalyvių skaičiumi, bet ir nutarimais bei stiprus savo idėja. Dalyvių tarpe pasireiškė nepaprastas vieningumas ir pasiryžimas atsiekti savo užsibrėžto tikslo. Lietuvių Tautinė ir Amerikos Lietuvių Tarybos tapo tais centrais, apie kuriuos jungiasi bei grupuojasi visos gyvosios lietuvių jėgos kovai dėl Lietuvos išlaisvinimo. Lietuvių organizacinę jėgą pajuto ir Lietuvos oficialieji asmenys, kurie pirmą kartą aktyviai dalyvavo Tarybų posėdžiuose ir beabejojare pamatė, kad tos dvi lietuvių Tarybos yra tos gyvosios jėgos, kuriomis turės remtis prisikelianti Lietuva. Amerikos Lietuvių Taryba savo eilėse jungia visos Amerikos lietuvius, o Lietuvių Tautinė Taryba yra teisėta ir vienintelė laisvojo pasaulio Lietuvos piliečių atstovybė, bei nuomonių reiškėja, nacių pavergtos musų tautos.

KAI KAS IŠ NEW YORKO SUVAŽIAVIMO

Penktadienį turėjo savo posėdį Amerikos Lietuvių Taryba, kuriame dalyvavo beveik visi Tarybos nariai, Lietuvos įgaliotas Ministris gen. Konsulas ir kaiku- rie Lietuvių Tautinės Tarybos nariai bei kitų centrinių

Naciai Stumiami Iš Kaukazo

5000 AMERIKIEČIŲ UŽDRAUDĖ DĖL MALON- JAPONIJOS NELAISVĖJE NUMO VAŽINĖJIMĄ AUTOMOBILIAIS

LONDONAS — Britų karo ofisas praneša, kad 10-000 vyrų iš kurių pusė Amerikiečiai, yra internuoti Japonijoje.

Sakoma, kad Raudonojo Kryžiaus atstovas aplankė tris kalėjimo stovyklas ir pranešė, kad esančiųjų nelaisvėje padėtis "palyginamai patenkinanti," tačiau

organizacijų atstovai. Buvo padarytas nutarimas įsteigti centrinių lietuvių fondą ir svarstyti kiti svarbus organizaciniai reikalai. Tą pačią dieną vakare, prasidėjo Lietuvių Tautinės Tarybos posėdis dalyvaujančiam 10-čiai L. T. Tarybos narių, Amerikos Lietuvių Tarybos prezidentui, Kunigų Vienybės vadams, Lietuvių Kat. Federacijos atstovams, laikraščių redaktoriams, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje valdybai ir Socialistų S-gos atstovams. Į šį posėdį taipgi atsilankė Lietuvos Ministras Žadeikis ir pasakė gana ilgą kalbą apie tarptautinę Lietuvių padėti ir pranešė apie Pa-

siuntinybės daromus žygius Lietuvai išlaisvinti. Po Ministrų kalbos visa eilė organizacijų veikė bei Tarybos narių kalbėjo apie budus suaktyvinti lietuvių veikimą kovai dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Visos kalbos pasižymėjo dideliu ašvrumu, bet netruko joms ir nuodirdumo, todėl niekas nebuvo užgautas. Sekančią dieną — šeštadienį buvo toliau tęsiamas Liet. Tautinės Tarybos posėdis dalyvaujančiam Amerikos Lietuvių Tarybos prezidentui, L. K. Federacijos pirminkui ir Lietuvos Konsulato atstovams. Šeštadienio posėdyje svarstyta lietuvių vienybės klausimas L. T. T. 1943 metų veikimo planas, finansai, tremtinių šelpimo problema. Mažosios Lietuvos likimas ir santykiai su Lietuvos kaimynais ir kiti svarbus politiniai bei organizaciniai klausimai Lietuvių — Vienybės klausymu nutarta visus geros valios lietuvius — Lietuvos piliečius kvieisti dalyvauti Lietuvos piliečių sąjungoje ir per ją Lietuvių Tautinės Tarybos darbuose, visus Amerikos lietuvius bei jų organizacijas kvieisti dalyvauti Amerikos Lietuvių Tarybos veikloje.

WASHINGTON, D. C. — Kainų Administracijos Ofisas pareiškė, kad nuo sausio 7 d. vidurdienio važinėjimas automobiliais dėl malonumo yra uždraustas, nežiūrint kokią gasolino racionavimo knygutę automobilistai turėtų. Prieš uždraudimo pasikelbimą, buvo gandų, kad nuo visų, kurie turi "A" knygutes, jos bus atimtos, nes tos knygutės buvo išduotos važinėjimui dėl malonumo (pleasure). Tačiau paaiškėjo, kad daugelis automobilistų, kurie turi "A" knygutes, patriotiniais sumetimais, pasitenkina tiek gasolinu, kiek gauna su "A" knygute, ir tą gasoliną sunaudoja būtinai reikiams.

Valdžia dabar uždraudė visiems važiuoti automobiliais dėl malonumo ar patogumo, kaip tai: teatrus ir kitas pasilinksminimo vietas. Tačiau uždraudė važiuoti į bažnyčią, ligoninę arba kur kitur, jeigu kitokia būdu negalima nuvažiuoti.

Policijai įsakyta prižiūrėti, kad automobilistai to draudimo nelaužytų. Jeigu kurį ar kurią sugaus važiuojant į teatrą, arklų ar šunių lenktynių vietas ar kitas pasilinksminimo vietas, tai gali atimti gasolino racionavimo knygutę, nežiūrint kokią "A", "B" ar "C" automobilistas turėtų. Jeigu policija negalėtų tikrai įrodyti, kad automobilistas važiuojo automobiliu į pasilinksminimo vietą, tai jį knygutės neatims, bet jį ims automobilisto vardą ir automobilio registraciją ir perduos gasolino racionavi-

Su tautininkų grupe kaip grupe, jokių derybų daugiau nevesti, nes toje grupėje organizuoti žmonės neparodė noro bendradarbiauti su kitomis lietuvių grupėmis, kaip lygus su lygiu ir neuztektinai rodo pagarbos demokratijos principams. 1943 metų bėgyje L. T. T. yra pasiryžusi įsteigti savo ofisą New Yorke ir jeigu lėšos leis, pradėti leisti žurnalą anglų kalba. Tremtinių šelpimui ir santykiams su kitomis tautomis palaikyti, pavesta atatinkamoms komisijoms, kurios bus L. T. T. prezidento sudarytos.

mo departamentu, kuris praves tyrinėjimą. Smulkmeniškiau apie šį draudimą bus paskelbta vėliau.

Sovietai Artinasi Rostovo

MASKVA — Sovietų Rusijos kariuomenės nuo Kaukazo ir Stalingrado varosi link Rostovo. Kaukaze sovietai atsiėmė Nalčiką, gi viduriniame fronte Tsimlyanską.

Iš Maskvos pranešama, kad 500,000 vokiečių kariškių bėga iš Rusijos. Tačiau apie šią žinią Amerikos ir Anglijos pareigūnai abejoja, nes panašios žinios buvo iš Maskvos skelbiamos ir praeitą žiemą, bet pavasariui atėjus, vokiečiai giliai pasivarė Rusijos gilumon. Tik šį kartą dalykai kiek pasikeitė. Rusai pajėgia užimti svarbius miestus, ir pavasariui atėjus vokiečiai gal atsiras tose pat vietose, kaip buvo praeitą pavasarį.

ŽELIGOVSKIS PLEČIA PROPAGANDĄ UŽ VILNIAUS PRIJUNGIMĄ PRIE LENKIJOS

(LKFBS) Gen. Želigovskis, kurs savu laiku smurtu ir klasta nuo Lietuvos atplėšė Vilnių, dabar vėl tęsia panašų darbą. Mūsų bendradarbis iš Anglijos praneša, kad tenai Želigovskis pradeda leisti laikraštį ir tam reikalui jau esąs susidaręs 9 žmonių redakcijos štabą su atatin kamu sekretorių personalu. Kaip žinotinis tarp Anglijoje ir Škotijoje gyvenančių lenkų gen. Želigovskis yra sudaręs Šiaurės-Rytų Žemių Sąjungą ir pasiskelbė vaduosią "slavų Lietuvą."

BUK DUOSNUS KARO REIKALUOSE

Sešiolika "War Bonds" po \$18.75 užmoka už vieną parašūtą. Tukstančiai Amerikos lakunų galės gyventi, kad vėl skrist, dėka parašūtams, už kuriuos sumokama namie pirkdami karo bonds ir stamps.

Vienas 25c. karo stampas užmoka už 12 bandažų. Penki "War Bonds" po \$18.75 sumoka už rubus vidutiniam kariuomenės vyrui. Norėdamas padėti Amerikai laimėti šį karą, pirk už visus savo atliekamas pinigus karo bonds ir stamps.

SMULKIOS ŽINIOS IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS.

SKAUDŽIOS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Iš Stockholm pranešama, kad telegramų agentūra "ONA" praneša gausių žinių iš Rygos, kad naciai paskelbė visuotiną mobilizaciją Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Baltgudijoje, Lietuviai, latviai, estai, lenkai ir baltgudžiai bus imami į reguliarinę kariuomenę.

Ta pati agentūra praneša, kad vokiečiai "Ostlande" paskelbė moterų mobilizaciją, kurios tikslas yra užpildyti moterimis pramonę ir kituose užsiėmimuose vietas, kurias turėję vyrai dabar imami kariuomenėn.

Tai yra skaudi žinia. Mes esame tikri, kad lietuviai kovos ne už nacių, bet už savo nepriklausomybę.

LIETUVOS JUNIMĄ NACIAI GABENA DARBAMS I VOKIETIJĄ

(LKFBS) Mūsų bendradarbiai ir iš Londono, ir iš Stockholm patvirtino, kad Lietuvos universitetai uždaryti ir studentai, abiturientai gabunami darbams į Vokietiją. Spalio 14 d. buvo išsiųsta Vokietijon 900 jaunų vyrų, dauguma-baigusieji gimnazijas abiturientai. Jau pereitų metų rugpiūčio 28 d. vad. darbo ir socialinių reikalų tarėjas, vokiečių prisakytas, išleido potvarkį, kuriuo visi jaunuoliai, gimę 1921-1924 metais, vyrai bei moterys, tiek vedę, tiek nevedę, baigę gimnaziją 1942 m. ar anksčiau, buvo paraginti iki rugsėjo 24 d. užsirašyti darbo tarnybai. Buvo raginama "savu noru" užsirašyti į darbo tarnybą net ir tie, kurie dirbo kariškais svarbiose imonėse, valstybės tarnyboje ar žemės ūkyje. Paraginimo nepaklause abiturientai buvo perspėti, kad visam gyvenimui netenka teisės įstoti į bet kurią aukštąją mokyklą. Rugsėjo 26-28 d. vyko sveikatos patikrinimas, po ko buvo pagarsinta, kad jei kas iš Darbo Tarnybon priimtų nuo kelionės Vokietijon susilaikytų prieš tokį būsiančios panaudotos pačios griežčiausios priemonės. Vokiečių "paraginimas" palietė apie 3,000 gimnaziją baigusiu lietuvių. Nežiūrint vokiečių grasinimų, Darbo Tarnybon išėjo tik apie 20-25 proc. pačios jauniausios tik iš mokyklos suolo išėjusių inteligentijos.

Su naująja Reicho Darbo Tarnybos "savanorių" partija pargrįžo Vokietijon ir pirmoji, kuri buvo parvykusi Lietuvon tariamųjų atostogų. Atostogoms praleisti šie jaunuoliai buvo nuvaryti į derliaus nuėmimo darbus.

LIETUVOJE PLINTA PROKLAMACIJOS PRIEŠ VOKIEČIŲ NUTARIMUS

(LKFBS) Rugsėjo gale ir spalio pradžioje Lietuvom grįžo vad. vokiečių repatriantai, t. y. vokiečiai prieš sovietų okupaciją iš Lietuvos išgabenti į Vokietiją. Jų grįžimą organizuoja ir praveda vokiečių kolonizacijos štabas "Ansiedlungsstab." Nuo bolševikų pabėgusių lietuvių sugrįžimu daugiau rūpinasi lietuviškas kolonizacijos štabas. Lietuviai gyvenę repatriantų vokiečių turėtuose namuose ar ūkiuose trumpu persėjimu gavo įsakymą iš ten išsikraustyti, kad pargrįžę vokiečiai tuoj galėtų perimti tą turą. Ryšium su tuo, matyt, Lietuvoje plinta daug gaudų ir net prieš vokiečių nutarimus nukreiptų proklamacijų. Tas matyt iš vokiečių "Ansiedlungs" štabo viršininko kalbos, kurioje jisai suminėjo apie vokiečiams nepageidaujamus reiškinius Tauragės, Šakių, Vilkaviškio ir Marijampolės apskrityse. Perkeltant ūkininką lietuvių iš repatrianto ūkio į kurį kitą būsią ištirtą, ar jis "sugebėjo" tvarkyti didesnį ūkį, negu anksčiau turėję. Kokios yra Lietuvoje dabar gyvenimo sąlygos matyti kad ir iš to, jog kairie iš pargrįžusių vokiečių, nors jie čia yra okupacinės vokiečių valdžios globajami, vėl viską pametę bėga į Vokietiją.

IŠ LIETUVOS ŪKININKŲ ATIMA JŲ PIRKTAS ŽEMES

(LKFBS). Nežiūrint, kad kairie lietuviai ūkininkai buvo pirktę žemę nuo Vokietijon išvykstančių šeimų, dabar tie vokiečiai repatriantai grįžta ir lietuviai ūkininkai turi apeleisti pirktasias žemes ir dangintis kitur. Dėl to ir dėl kitų sunkumų, tarp Lietuvos ūkininkų didėja nepasitenkinimas okupantais ir platnimas priešvokieškų proklamacijų.

Pirk Karo Bonus ir Ženklius Greičiau Laimėsime Karą

Lietuvių Žinios

Lithuanian News

Weekly Publication
Lithuanian R. C. Literary Society
Subscription Rates
In U. S. A., one year \$1.50
In U. S. A., six months \$1.00
Other Countries one year \$2.50
Other Countries six months \$1.50

119 So. 22nd St., Pittsburgh, Pa.
Tel.: HEMlock 3121
6802 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Phone ENdicott 4932

Raštas ir žinias "Lietuvių Žinios" trumpina savo nuožūra, nesumandoti raštai korespondentams negražinama, jei tam tilisni neprisiūčiama pašto ženklų

Valio Lietuvių Demokratų Vienybė.

Lietuvių tauta, su 4 milijonais gyventojų, yra palyginti nedidelė žmonijos dalelė, bet sav osenumu, savita kultūra, kalba bei papročiais, užima reikšmingą vietą tautų šeimoje. Todėl tokios tautos kaip Lietuva, kurių istorijas garsas siekia beveik tukstančio metų negali būti šiadien išbraukiamos iš pasaulio žemėlapiu.

New Yorke susirinkime dalyvavo Lietuvių kunigijos vadai, abiejų didžiųjų fraternalinių organizacijų valdybos, Amerikos Lietuvių Tarybos Nariai, Lietuvių Tautinės arba Lietuvos piliečių Tarybos Nariai, Liet. R. K. Federacijos Vyriausioji Valdyba, Lietuvių Socialistų S-gos vadai, Lietuvos piliečių žydų atstovai ir beveik visi demokratiškos mūsų spaudos redaktoriai.

Šiame susirinkime nebuvo atstovaujamos tik dvi pačios kraštutinės lietuvių grupės: Lietuvos Nepriklausomybės priešai — bolševikai ir kraštutiniai tautininkai — vadinamieji smetonininkai. Tų dviejų mažų grupių: bolševikų ir kraštutinių tautininkų — totalitarininkų išsiskirimas iš Lietuvių visuomenės masių, netik nekenkia, bet dar padeda demokratiškai nusistatęsių lietuvių masių susorganizavimui.

Pirmieji Vieningo Darbo Vaisiai

Didžiais sveikintinas yra New Yorke susivažiavimo nutarimas, prie Amerikos Lietuvių Tarybos, įsteigti vieną bendrą visų lietuvių laisvės kovos fondą. To vieningo fondo lėšomis bus finansuojama visa Lietuvos Nepriklausomybės atsteigimo akcija ir gelbėjami okupantų nuskriausti lietuviai bei Lietuvos piliečiai.

Kitas labai reikšmingas vieningo darbo vaisius, tai nusstatymas sušvelninti demokratiškai nusistatęsių lietuvių grupių spaudoje vedamą tarpusavę polemiką. Prie tos paliaubų sutarties, savo gera valia, yra prisidėję vis katalikų, socialistų ir sandariečių laikraščiai. Piktą, Lietuvių skaldymo, erzinimo ir krikdymo akciją, tolaū veda tik du nedideli, kraštutinių tautininkų sąvaintiniai laikraštukai, Clevelande ir Worcester, Mass. ir abu bolševikų dienraščiai.

da, kuri neužgauna didžiųjų mūsų tautos idealų: RELIGIJOS, TAUTYBĖS IR DEMOKRATINGUMO. Jeigu kuris laikraštis bent vieną šių idealų niekina ar užgauna, jis užgauna lietuvių tautos didžiumą, kuri tuos idealus brangina, laiko juos savo šventenybėmis.

Visuomenės Aktingumas Bei Organizuotumas

Didžioje ir lemiamoje pasaulio tautų kovoje neužtenka ir mums lietuviams tik vieningo nusistatymo ir susilaikymo nuo tarpusavių ginčų bei barnių. Dar reikia aktingumo bei organizuotumo Tiesa, mes dabar dirbame ilgas valandas, apsinkintas karo metu susisiekimas ir turime pergyventi daug kitokių karo meto nepatogumų. Bet atsižvelgiant į mūsų atsakomybę dėl mūsų naujos tėvynės — Amerikos ir Senos tėvynės — Lietuvos likimo, mes turime turėti energijos nugalėti visus tuos sunkumus ir neleisti pakrikti mūsų organizaciniam gyvenimui.

Kaip kareiviai fronte, taip civiliai savo namuose, karo metu atlikdami savo pareigas, turi parodyti kuodidžiausį aktingumą bei organizuotumą. Sustingęs, apleistas organizacinis gyvenimas yra blogas ženklas ir nieko gero nelemia karo metu. Todėl protingi ir išmintingi demokratiniai šalių vadai karo metu, netik nestabdo, bet priešingai dar paskatina visuomenės aktyvumą.

Vėliau kada diktaturų šalis užgula didesni karo sunkumai, tai ju visuomenės moralė pažeista visokių varžymų ir nelaisvės, nebeatlaiko ir iškila visokios revoliucijos, kurios trumpų laiku pražudo visus karo laimėjimus frontuose. Demokratinės šalys, kaip Anglija ir Amerika, niekuomet negali karo pralaimėti, jeigu netoli 200 milijonų jų žmonių, su didžiausiu pasiaukojimu, organizuotumą bei aktingumą gins savo laisvės, kaip jas gina iki šiol. Todėl mes gyvendami Amerikoje begalo brangindami tas laisves, kurias mes turime šioje laisvės mylinčioje ir demokratiškoje šalyje, turime atiduoti visą savo energiją ir organizacinį sumanumą, kad išjudinti visuomenę pergalei laimėti.

Sukilėlių Kova Dėl Klaipėdos

Ji prieš 20 m. krauju prie Lietuvos pricementuota. — Kaip vyko slapas pasiruošimas sukilimui. — Sukilėlių manifestas. — Lenkų ir santarvininkų laivai grąsina sukilėliams. — Saujelė vyrų paskelbia ultimatumą galingiausių valstybių karo jėgoms. — Amerikos lietuviai kautynėse Klaipėdoje.

Nei Lenks, nei Vokietis Mūs krašto nevaldys — Stipriai, drąsiai kovosim. Martynas Jankus

Daug kas pasaulyje praeina kaip sapnas ir pranyksta pėdsako nepalikęs. Tik kraujodėmės niekada neišnyksta iš istorijos lapų. Žuvusiųjų idėjos draugai prisimena jų didžiųjų kraujo auką ir su pagarbiu atsidavimu ryžtasi tęsti jų darbus ir kovas. Taip mes dabar prisimename prieš 20 metų Klaipėdos sukilime žuvusius brolius.

Kai praūžė didžiojo karo uraganas.

Nepašisekimai fronte ir vidaus revoliucija 1918 metais sukūpdė Vokietiją. Tėvynėje gyvenę lietuviai nors ir siekė Lietuvos nepriklausomybės, bet būdami vokiečių okupacijoje neturėjo galimybes griežčiau kelti re-

ikalavimų dėl Klaipėdos prijungimo prie Lietuvos. Užtat Rusijoje, Amerikoje gyenantieji spaudoje ir kitomis progomis kėlė balsą, kad Nepriklausomoji Lietuva būtų sudaryta iš Didžiosios ir Mažosios Lietuvos. Ši dalyką pabrėžė ir lietuvių delegacija taikos konferencijoje Paryžiuje. Taikos konferencija Klaipėdos kraštą atskyrė nuo Vokietijos, bet kadangi tada Lietuva tarptautinėje plotmėje dar nebuvo visų pripažinta, tai Klaipėda taip ir paliko neprijungta prie Lietuvos.

Vokiečių klastingos pastangos.

Klaipėdos kraštas laikinai buvo paliktas didžiųjų santarvininkų globoje ir prancūzų vyriausybei buvo pavesta laikinai tą kraštą valdyti. Prancūzai iš pradžių sudarė karišką valdžią Klai-

pėdos krašto, vadovaujant generolui Odry, po keletos mėnesių, 1920 m. gegužės mėn., prancūzai sudarė civilinę valdžią, vadovaujamą komisaro Petisnė. Jisai šiam krašte paliko senus vokiečių valdininkus, sudarė sau patarėjų direktoriją iš vietinių vokiečių. Itakos įgaunantieji vokiečiai negalėjo išlyti Klaipėdą gražinti Vokietijai, tai jie sugalvojo gražesnę planą-Klaipėdos kraštą palikti "Freistaatu" — laisva valstybe. Jie tik norėjo, kad būtų sulaikytas Klaipėdos prijungimas prie Lietuvos ir tikėjosi, kad vėliau ji galės vėl būti priskirta prie Vokietijos. Kairiems gi prancūzams atrodė, kad Klaipėdą reikia priskirti ne prie Lietuvos ir ne prie Vokietijos, o išpildyti viltis tuometinės Lenkijos, kurią prancūzai norėjo manyti stipriu ateities sąjungininku. Vokiečiai, skubėdami pasidarbuoti savo naudai, pradėjo organizuoti po Klaipėdos kraštą savo draugiją — Heimatbundą. Jie stengėsi savaip nuteikti bent gi vokiškon įtakon patekusius žmones. Šio rašinio autoriumi dar būnant gimnazistu teko su moksleivių ekskursija lankytis tuo laikotarpiu Klaipėdoje ir girdėti, kaip vokiečiai kolioje svečiuose atvykusių lietuvių būrelį; tas viskas dėjosi prancūzų komisaro valdomoj Klaipėdoj.

Pabudo klaipėdiečių lietuvių narsa.

Vietos lietuviai nebegalėjo pakeisti, kad nuo amžių buvusioje lietuvių žemėje dabar lietuviai atsidūrė engiamųjų padėtyje. Jau 1922 m. gruodžio m. 18 d. susidarė Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas. Visame krašte pradėta slapta steigti jo skyriai, priimamos rezoliucijos, protestai, platinami atsišaukimai slapta tveriami ginkluoti būriai. Klaipėdiečiai nutaria sukilti ir 1923 m. sausio 7 d. šaukiasi Lietuvos šaulių pagalbos šitokiu atsišaukimu, kuriame nusiškundžiama: — Svetimšaliai pradėjo negirdėtai mus spausti; neleidžia mums laisvai susirinkti, draudžia mums lietuviškus atsišaukimus ir lapelius platinti, pagalios ima drausti net prabilti lietuviškai. Buvo tokių atsitikimų, kad mus kalėjiman dėjo vien dėl to, kad valdžios įstaigose prabilome lietuviškai. Mes griežtėms gin-klo, ryždamiesi sau liuosybę išikovoti arba mirti. . . ."

Sukilimas prasidėjo.

Praslinkus porai dienų iškeltos sukilimo vėliava ir sausio 9 d. (1923 m.) paskelbiamas manifestas, kuriuo sukilimas ir pradėdamas. Manifeste be kitko buvo paskelbta: — Per ilgus šimtmečius mūsų kraštas vargavo svetimiams. Per Versalės pakartarvininkų globoje ir prancūzų vyriausybei buvo pavesta laikinai tą kraštą valdyti. Prancūzai iš pradžių sudarė karišką valdžią Klai-

Sukilimas prasidėjo.

Praslinkus porai dienų iškeltos sukilimo vėliava ir sausio 9 d. (1923 m.) paskelbiamas manifestas, kuriuo sukilimas ir pradėdamas. Manifeste be kitko buvo paskelbta: — Per ilgus šimtmečius mūsų kraštas vargavo svetimiams. Per Versalės pakartarvininkų globoje ir prancūzų vyriausybei buvo pavesta laikinai tą kraštą valdyti. Prancūzai iš pradžių sudarė karišką valdžią Klai-

— Per ilgus šimtmečius mūsų kraštas vargavo svetimiams. Per Versalės pakartarvininkų globoje ir prancūzų vyriausybei buvo pavesta laikinai tą kraštą valdyti. Prancūzai iš pradžių sudarė karišką valdžią Klai-

vien tik už tai, kad lietuvininkais gimę, jais ir būti norime. . . . Remdamiesi jūsų išrinktais Gelbėjimo komiteto skyriais didesnėse mūsų krašto vietose ir atmindami istorinius nuo senesnių laikų čia įsigyvenusius Lietuvių Giminės mierius prie vienos Lietuvių Valstybės, šiuo mūsų manifestu-po viso pasaulio akių garbingai pranešame:

1. Nuo šiandien visą šio krašto galybę ir vyriausią valdžią paimame į savo rankas. . . ."

Toliau sukilėliai paskelbė, kad sudaroma nauja direktorija su Erdmanu Simonaičiu priešakyje, kad krašte paskelbiamas išimties status. Manifestas baigiamas: — Visus, kam rūpi gimtojo krašto laimė, kviečiame į bendrą talką ir Visagalį Dievą šitame mūsų visų darbe tebūnie mūsų pagalba. . . ."

Klaipėda paimta

Sukilėlių štabas įsikūrė Kruccen-Gorge dvare, netoli Klaipėdos. Naujoji direktorija pradėjo veikti Šilutėje. Komisaro Petisnė igula buvo pasirūžusi priešintis. Užvirė kautynės. Gatvėse sprogo grantos ir traukė kulkosvaidžianuo stogų ir per langus. Pagaliau igula pasidavė, iškeldama baltą vėliavą. Sukilėliai užėmė Klaipėdą sausio mėn. 15 dieną. Sukilėliai su prancūzų igula pasielgė labai garbingai. Jie tik turėjo padėti ginklus, o šiaip jau buvo laisvi. Pradėta skubi diplomatinė veikla: sukilėlių vyriausybė išsiuntinėjo pareiškimus į Paryžių, Londoną, Romą, kad jie nenori kovoti prieš santarvininkus, jie sukilo tik prieš vokišką direktoriją, jie labai atsiprašo, kad jiems teko sukirst ginklą su garbinga prancūzų kariuomene ir tt.

Klaipėda paimta

Sukilėlių štabas įsikūrė Kruccen-Gorge dvare, netoli Klaipėdos. Naujoji direktorija pradėjo veikti Šilutėje. Komisaro Petisnė igula buvo pasirūžusi priešintis. Užvirė kautynės. Gatvėse sprogo grantos ir traukė kulkosvaidžianuo stogų ir per langus. Pagaliau igula pasidavė, iškeldama baltą vėliavą. Sukilėliai užėmė Klaipėdą sausio mėn. 15 dieną. Sukilėliai su prancūzų igula pasielgė labai garbingai. Jie tik turėjo padėti ginklus, o šiaip jau buvo laisvi. Pradėta skubi diplomatinė veikla: sukilėlių vyriausybė išsiuntinėjo pareiškimus į Paryžių, Londoną, Romą, kad jie nenori kovoti prieš santarvininkus, jie sukilo tik prieš vokišką direktoriją, jie labai atsiprašo, kad jiems teko sukirst ginklą su garbinga prancūzų kariuomene ir tt.

Įtemptos ultimatumų valandos.

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Įtemptos ultimatumų valandos.

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Prancūzų komisaras pareikalavo pagalbos "tvarkai atstatyti". Greit (1.15) į Klaipėdos uostą atplaukė lenkų karo laivas "Komen-dant Pilsudski", po poros dienų atplaukė ir santarvininkų karo laivai. Santarvininkų komisija, po keletos dienų svarstymo, paskelbė sukilėliams ultimatumą; tuojau apleisti Klaipėdą, kitaip sukilėlių stovykos ir miestas bus pradėtas bombarduoti, kaltininkai bus sušaudyti. Sukilėliams davė tris valandas pagalvoti. Gyventojai apie tai sužinojo. Mieste kilo panika. Sukilėliams atėjo kritiškos valandos, bet viską išgelbėjo jų pasakytumei, bep r o t i š k a drąsa: jie atsakė kontr-ultimatumu. Santarvės atstovai buvo paklausti, ar jų ultimatumas reiškia paliaubų nutraukimą. Jei taip, tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas ir už pasėkas atsakomybę sudeda santarvės atstovams. Sukilėliai davė ultimatumo terminą tik pusę valandos ir savo vyrams įsakė užimti pozicijas ir pasiruosti kovai. . . ."

Kova laimėta.

Šitoks nelauktai drąsus sukilėlių tonas santarvės komisijai sudarė įspūdį, kad sukilėliai turi užtikrintą rusų pagalbą ir kad susišaudymai galėtų atnešti naują Europos karą. Komisija atsakė į sukilėlių ultimatumą nelaukusi nė pusės valandos, atsisakydama nuo reikalavimo, kad sukilėliai apleistų miestą ir pažadėdama apie visą dalyką eigą pranešti savo valdžioms. Matyt jų raportu buvo pasiulyta atsisakyti nuo kovos su sukilėliais ir baigti viską geruoju. Dar kurį laiką tęsė pasitarimai ir derybos, bet pagaliau 1923 m. vasario 16 d. Ambasadorių Konferencija nutarė Klaipėdos kraštą prijungti prie Lietuvos kaip autonominę vienietą. Ir taip sėmėgomis apsilvė, šaltį kėsdami nepalaužiamos drąsos vyrai laimėjo kovą prakirsdami Lietuvai duris į Jūrą, į platuji pasaulį.

Amerikos lietuviai kovoje dėl Klaipėdos

Pažymėtina, kad klaipėdiečių sukilėlių kvietimą į talką išgirdo ir Amerikos lietuviai; gražus jų būrys stėjo į bendrą frontą išvien su Mažosios Lietuvos broliais. Sukilime dalyvavo šie Amerikos lietuviai: A. Ivaškevičius, a. a. Andrius Mar-tušas (prakalbininkas, puikus lietuvis, sukilimo metu peršales ir nuo to miręs), kapt. St. Darius, Kvietka, Lukošius, Julius Jurgėla, leit. Zamkus, Pr. Rimkus, K. P. Jurgėla ir dar keli.

Jakšto balsas.

Visa eilė sukilėlių žuvė Klaipėdos krašte. Jų drąsus pasišventimas rado atgarsio poetų širdyse. Taip A. Jakštas jau Klaipėdos užėmimo išvakarėse (1923. 1. 14) parašė kantatą Mažajai Lietuvai, kurios pirmas ir paskutinis posmas skamba: —Viešpaties pranašas

Kelkite, kaulai sudžiū-

Dievas stebuklą padarė. — Kyla iš grabo . . . lietuviai

Lietuvą tverdamas Dievas

Josios pusiau nedalino; Bendros mūs girios ir

Bendrą sudarom šeimyną . . .

Broliai, ko žiūrėte?!

Vieną teturite

Lietuvą brangią tėvynę.

Lygiai Mažojoje,

Lygiai Didžiojoje

Mūs ją tegina krūtinė. . . ."

— Kelkite, kaulai sudžiū-

Dievas stebuklą padarė. — Kyla iš grabo . . . lietuviai

Lietuvą tverdamas Dievas

Josios pusiau nedalino; Bendros mūs girios ir

Bendrą sudarom šeimyną . . .

Broliai, ko žiūrėte?!

Vieną teturite

Lietuvą brangią tėvynę.

Lygiai Mažojoje,

Lygiai Didžiojoje

Mūs ją tegina krūtinė. . . ."

— Kelkite, kaulai sudžiū-

Dievas stebuklą padarė. — Kyla iš grabo . . . lietuviai

Lietuvą tverdamas Dievas

Josios pusiau nedalino; Bendros mūs girios ir

Bendrą sudarom šeimyną . . .

Broliai, ko žiūrėte?!

Vieną teturite

Lietuvą brangią tėvynę.

Lygiai Mažojoje,

Lygiai Didžiojoje

Mūs ją tegina krūtinė. . . ."

PITTSBURGHO ŽINIOS

SOUTH SIDE.

PARAPIJOS MITINGAS

Pereitą sekmadienį, tuoj po Sumai, mokyklos svetainėje įvyko parapijos mitingas, kuriame komitetas pranešė apie rengiamą Auksinį Parapijos Jubiliejų ir banko pastulymą pirkti buvusias "nevaliežninkų" nuosavybes.

Į mitingą susirinko gana daug žmonių ir visi vienbalsiai nutarė Auksinį Parapijos jubiliejų iškilmingai apvaidinti gegužės 16 d., o vasario 19, tikrojo sukaktuvio dienoje, turėti iškilmingą pamaldą už mirusius parapijonus — parapijos steigėjus ir tos pat dienos vakare žuvų vakarienę. Tos iškilmės tai bus kaip ir įženį parapijos Auksinį Jubiliejų.

Taipgi susirinkimas labai entuziastingai pritarė pirkimui buv. "nevaliežninkų" nuosavybių, kurios reikiama tikėtis artimiausiu laiku jau pereis Šv. Kazimiero parapijos nuosavybėn. Senas priežodis sako: "Ne-kask kitam duobės, nes pats į ją gali įkristi." Taip buvo ir su mūsų "nevaliežninkais." Kiek jie prieš 20 metų buvo paleidę paskalų, kad štai jau už avertės kitos ir Šv. Kazimiero parapija bus parduota iš "Sheriff Sale," bet praėjo keliolika metų, štai jų pačių parapija ištikotas pats likimas, kurio jie gėdė dėl kitų. Tai vis užsispyrimas ir netikusis vadų kaltė. Dabar laukiame, kad geresnieji jų žmonės sugrįščių pas mus, ir bendrą visų lietuvių katalikų vienybę, ir tegul amžinai užmirštos bus praeities klaidos.

Sausio 11 dieną mirė mūsų gera parapijos narė a. a. Veronika Rautkienė, paliko nuliudime sūnų Praną Rautkį — mūsų gerą choristą, tris dukteris ir dar kiltą sūnų. Bus palaidota iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse šeimyniškame sklype.

MOTINŲ KLUBO

"CARD PARTY"

Ateinantį ketvirtadienį, sausio 21 d. mūsų mokyklos 7 ir 8 skyr. vaikų motinų klubo narės rengia linksmą Card Party. Pradžią 8 val. vakare. Prašomi visi atsilankyti.

Iš West End

Pereitą penktadienį su didelėmis iškilėmis dalyvaujant keliolikai Pittsburgo ir net kitų miestų kunigų ir dideliam būriui parapijiečių, buvo palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse, mūsų mylimas klebonas kun. Jonas Vaišnoras. Šv. Vincento parapija pergyvena didelį nuliudimą netekus tokio malonaus Dvasios Vado, kuris mums visiems buvo kaip tėvas, nes visus atjausdavo, visus paguosdavo ir svyruojančius sutvirtindavo. Lauk-

sime dabar paskiriant naujo klebono, su kuriuo ketiname taipgi uoliai darbuotis dėl parapijos reikalų

Švento Vardo Draugija nutarė surengti, sausio 31 dieną, Card Party, dėl parapijos, naudos. Visi yra pasiryžę sukelti kuodaugiau-siai lėšų dėl parapijos skolų sumažinimo. Taigi vyrūčiai į darbą, pasidarbuokime dėl parapijos naudos.

J. ŠAULIS

Bridgeville, Pa.

Mūsų gera parapijonka ir duosni aukotoja, ypač maldoms už mirusius, Kazimiera Rupšienė, pereitose Kalėdose grįždama iš Bernelių Mišių buvo sunkiai automobilio sužeista. Atrodė iš karto jos sužeistos kojos žaizdos nepavojingos ir nesišaukė gydytojo. Pasirodo, kad žaizda buvo pilna nešvarumų ir pradėjo puti, nuo ko gavoši kraujo užnuodijimas ir K. Rupšienė, 64 m. amžiaus, sausio 8 d. mirė Mercy ligoninėje. Vėlionė į ligoninę buvo per vėlai nuvežta, kada jau kraujo užnuodijimas buvo išsiplatinęs po visą kūną. Tai pamoka gyviesiems, kad tik susižeidus tuoj reikia šauktis gydytojo pagalbos. Vėlionė palaidota su bažnytinėmis apeigomis iš Šv. Antano bažnyčios Bridgeville, Pa. katalikų kapinėse, Carnegie, Pa., šeimyniškame sklype. Paliko nuliudime vyrą Mykolą. Buvo labai dievota ir pavyzdinga moteriškė, duosni Bažnyčios ir Tautos reikalams. Amžiną atilsį suteik jos sielai, Viešpatie. KORESP.

HOMESTEAD. PA.

Pas mus nieko ypatingo. Kaip šalta, tai negalima toli nuo stubos nueiti žinių pajieškoti, tai nieko ir nesigirdėti. Tik nugirdau, kad mūsų žmus lietuvių biznierių: Jonas Grebliunas ir Antanas Katilius praeitą pirmadienį buvo South Side "Lietuvių Žinių" reikalais. Jiedu yra žymiausi "L. Ž." remėjai. Butų labai malonu, kad Dėdė nors kartą galėtų atilankyti "L. Ž." redakciją. Bet be pavasario vargiai Dėdė galės savo plačiąją nosį kur nors iškišti, nes šalta, nepatogu...

Praeitą sekmadienį klebonas pakrikštijo Joną-Juozą. Jono ir Janės Radišauskų sunelį. Kumai buvo Pranas Radišauskas ir Regina Spiek. Parapija visgi šiaip taip auga... Bet kad tuo pačiu laiku ir mažėja, nes pasimirė a. a. Benediktas Jonaitis iš Duquesne, Pa. Palaidotas iš SŠ. Petro ir Poilo bažnyčios Homestead, kurios vėlionis buvo ilgameitis parapijonas, Šv. Juozapo kapinėse, Duquesne, Pa. sausio 14 d. Amžiną atilsį duok jam, Viešpatie. DĖDĖ

Pirk Karo Bonus Greičiau Laimėsime Karą

PITTSBURGHE IR APYLINKĖSE APSIDAIRIUS.

GARBINGI SVEČIAI KUN. J. VAIŠNOROS LAIDOTUVĖSE.

Pereitą savaitę į kun. J. Vaišnoros laidotuves, suteikti savo geram draugui paskutinį patarnavimą, buvo atvykę garbingi svečiai iš toliau: Pral. M. Krušas iš Chicagos ir Pral. J. Ambotas iš Hartford, Conn. Pral. M. Krušas apsisistojo Šv. Pranciškaus Seserų Vienuolyne ir čia prabuvo keletą dienų. Pral. J. Ambotas buvo kun. M. Kazėno svečias. Pral. J. Ambotas apsilankė "L. Ž." redakcijoje ir džiaugėsi naujai įrengta "L. Ž." spaustuve.

POVILAS DARGIS LANKĖSI NEW YORKE

Mūsų žymus lietuvių veikėjas Povilas Dargis buvo išvykęs kelioms dienoms į New Yorką, dalyvauti SLA Centro valdybos posėdyje ir ta proga aplankė Liet. Tautinės Tarybos suvažiavimą.

Mrs. Astrauskienė iš McKees Rocks paaukoko "Liet. Žinioms" \$5.00 ir palinkėjo sekmingai įsikurti ir sustiprėti Pittsburghe. Mrs. Astrauskienė jau neberimą kartą suteikia auką mūsų laikraščiui. Redakcija taria nuoširdų ačių gerb. aukotojai ir pažymi, kad tik sugelba tokių gerų žmonių tegalima išleisti lietuvišką laikraštį mūsų nedidelėje kolonijoje. Garbė Tamstai Mrs. Astrauskienė už gražų supratimą Lietuvių Tautos kultūros reikalų.

L. T. T. NARYS S. GABALIAUSKAS GRĮŽO IŠ NEW YORKO, kur dalyvavo Liet. Taut. ir Amerikos Lietuvių Tarybų suvažiavimuose.

New Yorkan buvo suvažiavę visų svrovių Lietuvių laikraščių redaktoriai arba jų įgaliotiniai. Nebuvo tik bolševikų ir smetoninkų laikraščių redaktorių.

REDAKTORIŲ SVEČIŲ PAGERBIMO VAKARAS NEW YORKE

Atvykusiems iš kitų miestų redaktoriams: L. Šimulčiui, Dr. P. Grigaičiui ir S. Gabaliauskui pagerbti New Yorko lietuviškųjų laikraščių: "Tevynės," "Amerikos," "Vienybės" ir "Naujosios Gdynės" redaktoriai, šeštadienio vakare, Lietuvių Susivienijimo Amerikoje, namuose, buvo surengę gražų bankietį, į kurį, be to vakaro garbės svečių atsilanke: Lietuvių Tautinės Tarybos pirmininkas Pulk. K. Grinius, L. T. T. Sekretorius prof. K. Pakštys, buv. Lietuvos Pasiuntinybės patarėjas Londone Dr. Rabavičius, visa SLA. centro valdyba ir Kontrolės Komisija, L. R. Kat. Federacijos pirm.

ir "Amerikos" red. J. Laučka, "Vienybės" red. Tysliava, "Tevynės" red. Pr. Bajoras ir "Naujosios Gdynės" redaktoriai: Stilsonas ir Januškis, kun. A. Milukas, Lietuvių Spaudos klubo pirm. A. Trečiokas, Dr. Biežis iš Chicagos ir gražus burys New Yorko lietuviškųjų organizacijų veikėjų. Po puikios vakarienės prasidėjo kalbos, kurios užsitęsė net iki 1 val. nakties. Keliolikos kalbėtojų kalbose buvo konstatuota įvairių srovių spaudos santarvės bei vienybės faktas. Čia pat pristalo, tos vienybės patvirtinimui ir pabaigimui ilgamečių ginčų tarp mūsų patriotinių dienraščių: "Draugo" ir "Naujienų," jų vyriausieji redaktoriai L. Šimutis ir Dr. P. Grigaitis, viešai pasibučiavo. Tokio būdu ižengėme į gražų demokratiškus lietuvių srovių santarvės laikotarpį Nuošaliai nuo tos vienybės pasiliko tik kraštutinių tautininkų srovė su savo dviem laikraštukais "Dirva" ir "Amerikos Lietuvių" ir bolševikai. Daugiau 10 lietuviškų katalikų socialistų, sandariečių ir tautininkų demokratų laikraščių Amerikoje yra nusistatę dirbti glaudžioje vienybėje ir santarvėje dėl savo tautos labo ir lietuvių garbės.

RUOŠIASI VASARIO 16 MINĖJIMUI WATERBURY, CONN.

gruodžio 30 d. — Du vietiniai dienraščiai "Waterbury Evening Democrat" ir "Waterbury Republican" plačiai spraus vietos lietuvių pasiruošimą minėti Vasario 16. Tam reikalui sutvertas vietos komitetas iš 16 draugijų atstovų. Komiteto pirmininku išrinktas žinomas veikėjas ir kompozitorius A. Aleksis, o garbės pirmininku vietinis klebonas J. J. Valantiejus.

Vasario 16 minėjimas vyksias liūdesio nuotaikoje, nes Lietuva yra laikinai netekusi nepriklausomybės, bet šis minėjimas taip pat bus panaudotas prisidėjimui prie Amerikos karo pastangų raginant pirkti bonus ir taupymo ženklus ir pasiruošimo padėti Lietuvai, kai ji vėl atgaus laisvę.

"LIETUVIŲ ŽINIŲ" PRENUMERATA PADIDINAMA IKI \$2.

"Lietuvių Žinių" leidėjai, atsižvelgdami į darbo ir popierio pabrangimą nutarė padidinti "Lietuvių Žinių" prenumeratą iki \$2 metams.

Visi naujieji ir senieji prenumeratoriai, kurie užsirašys "Lietuvių Žinias" skelbiamo vajuus metu, iki kovo 4 dienos, ir užmokės prenumeratą už 1943 metus, tai dar šimet gaus laikraštį už \$1.50.

Po Kovo 4 dienos "Lietuvių Žinių" kaina bus \$2.00 metams.

Prašome visi pasinaudoti suteiktu papigimiu ir atsiteisti už "Lietuvių Žinias" iki Kovo 4 dienos.

"LIETUVIŲ ŽINIŲ" METINIS VAJUS

"Lietuvių Žinių" leidėjai savo posėdyje, Sausio 4 dieną, nutarė pradėti "Lietuvių Žinių" metinį vaju, kuris tęsis 2 mėnesius, iki Kovo 4 dienos.

Vajuus metu prašome visus mūsų skaitytojus, pasidarbuoti, gauti naujų prenumeratorių ir bent dvigubai padidinti mūsų skaitytojų šeimą.

A. J. HASER - FUNERAL HOME

Dėmesin Ilgamečiam Graborysteis Bizniui Rupestingas ir mandagus patarnavimas
Phone: FEderal 1622

512 Chartiers Avenue, McKEE'S ROCKS, PA.

Kiekvienas kuris užrašys 5 naujus metinius prenumeratorius gaus 1 metus "L. Ž." veltui ir galės dalyvauti vadininkų konkurse, laimėjimui brangių dovanų.

Pirmieji 3 asmenys, vajuus metu daugiausiai užrašiusieji "Lietuvių Žinių" prenumeratų, gaus didelės vertės dovanas.

Įdomu kas bus tokie, kurie pirmieji įstos į vadininkų eiles?

Vajininko pavardę ir jo darbo rezultatus skelbsime "Lietuvių Žiniuose."

Reikalaukite redakcijoje prenumeratos knygučių.

PLAČIAUSIAI AMERIKOJE SKAITOMAS

yra

mėnesinis, religinis, paveiksluotas laikraštis

"Šv. Pranciškaus Varpelis"

Pigiausias laikraštis

yra

"VARPELIS"

Metams kainuoja tik \$1.00 — Kanadoje \$2.00

Kas prisius daugiau, gaus dovanų, vertingų knygučių. Platintojai, surinkę tris naujas "Varpelio" prenumeras, ketvirtą "Varpelio" prenumeratą gauna veltui ir "Varpelį" gali siųsti kam nori. Platintojai surinkę daugiausia prenumeratų gauna vertingų dovanų.

"VARPELIS"

Duoda naujausių žinių iš katalikų gyvenimo Amerikoje ir kituose kraštuose. Aprašo Lietuvių kančias Lietuvoje. Talpina gražių aprašymų, pavyzdžių ir trumpų straipsnelių.

Adresas:

FRANCISCAN FATHERS

310 Orchard Street, Pittsburgh, Penna.

Telephone — HEmlock 6567

LIETUVIŠKA BUCERNĖ IR GROSERNĖ JOHN'S MEAT MARKET

SAVININKAS JONAS GRĖBLIUNAS

Kasdien šviežus maistas ir virmos rusies prekės. Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
CORNER (KAMPAS) 16 and McCLURE AVENUE
TEL. HO. 2589 HOMESTEAD, PA.

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ

Krautuvė - Groceries and Meats ADOLFAS PALECKIS, Savinin.

Sąžiningas ir greitas patarnavimas, šviežios pirmos rusies prekės

Tel. Federal 1087

401 Stadium St. Pittsburgh, Pa., Esplen

LIETUVIŠKA KAVINĖ IR RESTORANAS FIFTH AVENUE CAFE

SAVININKAS JOHN JEZNIS

Skanus gėrimai ir šviežus valgiai. Priimame užsakymus banketams, vestuvėms, sukaktuvėms, vakarienėms, del 350 žmonių iš karto.

FIFTH AVENUE AT FRANKSTOWN

TEL. EM. 9858 PITTSBURGH, PA.

LIETUVIŠKA BUCERNĖ IR GROSERNĖ STANLEY'S QUALITY MARKET

STANLEY SIMONAVICIUS, Savin.

Pirmos rusies prekės, švariai užlaikomos ir daug pigiau kaip kitur

Tel. Hemlock 1328

2100 CARSON ST. PITTSBURGH, PA. S.S.

A. L. WENSLOVAS LIETUVIS GRABORIUS

Laisniuotas Laidotuvų Direktorius. Nauja moderniška koplyčia dykai visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą

Tel. Hemlock 0203

2128 CARSON ST. PITTSBURGH, PA.

"RIVERSIDE"

LUNCH and GRILL

Savin. Pranciška Vitkauskienė

Kasdien švieži žuvis, geri gėrimai ir skanus valgiai Atsilankykite ir įsitikinsite

3337 W. Carson St. Pittsburgh, Pa., Esplen

Youngstown, Ohio

ŠV KALĖDOM PRASLINKUS

Spėju, kad šį metų šv. Kalėdų šventės nebuvo visiems linksmos, nes tie, kurie buvo mylimi šeimos nariai ir arti prie širdies...

Tokios mintys reikšėsi prieš šv. Kalėdų gražiai ir rupestingai papuošto stalo, kur seni tėveliai vieni sėdėjo.

Taip, šios Kalėdos buvo liudnios, kurias perstatė viso gyvenimo tragėdija ir kruviną dramą bei nekaltų žmonių skerdynę.

Didžiausį suramimą žmonijai rado, atsilankę į bažnytelę, kuri rupestingai buvo papuošta pagarbai ir atminčiai Kudilėlio, kuris gimė Biltliejus stalinėje Jo pagarbai ir atminčiai viso pasaulio bažnyčių varpai gaudė ir visa žmonija garbino Jį nulinkusiom galvom.

Atsiminus viską tai ir apmąstant negeidžiamą pasaulio tragėdija ir konfliktą, širdis likosi skausmu sugniaužta ir akis ašaromis papildus, matant mūsų parapijos bažnytelę taip gražiai papuoštą tam tikslui ir girdint mažą parapijos bažnyčios chorą giedant šv. Kalėdų giesmes, pritariant vargonu balsams.

Gerb. kleb. Sofranec, neilga pamokslą pasakė ir iš jo trumpų žodžių ir linkėjimų laimingų šv. Kalėdų visiems parapijonams, buvo galima suprasti, kad ir jo širdis suspausta skausmo ir nesausom akim, giliai iš savo širdies pasveikimo savo parapijonus, pirma sykį čionais ir jonus, pirmą sykį čionais ir tokią brangią šventę.

Kitu atžvelgiu, visi lietuviai ramiai ir gražiai perleido minėtą dieną ir visi bandė užmiršti visus nuliudimus nors ant trumpo laiko, nes ir didžiulės plieno dirbtuvės nedirbo tą dieną — suteikė darbininkams perleisti su savo šeima ir draugais tą šventę o gal kitą metų, kurie iš mūsų jau nesuseisime.

Linkiu visiems laimingų Naujų Metų.

Saulės Brolis.

Amsterdam, N. Y.

Kalėdų Švenčių metu Amsterdamė svečiavosi Tėvas Justinas Vaškys, O.F.M. Kalėdų naktį gerbiamas svečias atlikė Bernelių Mišias ir pasakė šventei pritaikintą gražų pamokslą. Įvairias Kalėdines giesmes giedojo, gabaus muziko p. Olšausko išlavintas parapijos choras. Didysis altorius ir Betliejus buvo gražiai Seselių Praciškėčių papuoštas. Bažnyčia Kalėdų naktį buvo pilna žmonių.

Tėvas Just. Vaškys Amsterdamė išbuvo iki Sausio 4 d. Ir Naujų Metų dieną, ir

Sekmadieniais gabus pamokslininkas savo turiningais ir praktiškais, mūsų laikams pritaikintais pamokslais sužavėjo visus. Savo maloniu ir draugišku būdu. Tėvas Vaškys visiems Amsterdamiečiams paliko giliausį įspūdį.

Kun. J. Židanavičius, Amsterdamo Lietuvių parapijos Klebonas, paskutiniu laiku buvo vel kiek sunegalavęs, bet dabar patvirtėjo, kasdien bažnyčioje laiko Mišias, daug skaito ir kūrta net naujus eilėraščius.

Gerb. Jubilatas daug siejo savo mylimos Tėvynės reikalais, bet kartu ir džiaugiasi, kad su visais Amsterdamo lietuviais galės švesti š. m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės Šventę!

Šiuo metu beveik visi Amsterdamo lietuviai dirba įvairiuose karo pramonės fabrikuose ir daug aukojasi, kad Amerika laimėtų šį karą. Amsterdamiečiai yra pilnai įstikintę, kad Amerikai vėl laimėjus karą ir Lietuva taps laisva ir nepriklausoma valstybė. Tam tikslui Amsterdamo lietuviai nesigailo nei savo pinigų, jėgų, savo darbo, nei savo mylimų vaikų. Jau apie 200 Amsterdamiečių lietuvių yra išėję į kariuomenę ir įvairiuose pasaulio kraštuose kovoja už Amerikos ir viso pasaulio laisvę.

AKRON, OHIO

Grudžio 5 d., Ponai Kubilienei, Vinco Kubiliaus žmonai, buvo surengtas surprize parė, kaip sukakties 32 metų, jos amžiaus. Rengimo komisijoje buvo Mrs. Jones, Mrs. Bartkienė ir Mrs. Bartkienė Clevelandietė, kuri darbuos Clevelande. Kubiliai yra labai draugiški žmonės, darbuojasi draugijoje, užimdami vietas valdybose ir parengimų komisijose, taipgi mėgsta lietuvių parengimus. Šia prog aplankė daug svečių ir apdovanojo vertingomis doanomis. Buvo svečių ir iš kitų miestų: Clevelando Mr. Petkus su šeima, dėdė Bartkus su šeima ir Vasiliauskas su šeima. Visi atsivežė pilnus automobilius savo draugų — clevelandiečių. Svečiai buvo pilnai patenkinti. Nuo savęs duodu daug garbės rengimo komisijai, kuri surengė tokią puikią puotą ir sukvietė Akrono veikėjus ir šiap garbės vertus lietuvius, kurie linksminosi, kaip viena pavyzdinga šeima, iki vėlaus vakaro. Turiu pažymėti, kad ir Ponai Kubiliai maloniai svečius priimė. VIENAS IŠ SVEČIŲ.

Grudžio mėnesį visos draugijos bei organizacijos išrinko valdybas, kurios tarnaus per 1943 metus. S. L. A. 354 kp. valdyba: Pirm. L. Glinskis, pagalbininkas J. Sebastianas, prot. rašt. Aleksandrius, fin. rašt. J. V. Ramoška išd. K. Praspol.

S. L. A. 198 kp. valdyba: Pirm. K. Gaškienė, pagalb. F. Jankauskas, prot. rašt. V. T. Neverauskas, fin. rašt. J. Navickas, išd. P. Yurgelis. Išdo glob. E. Trumpickienė, P. Yurgelis, Organizatoriai:

B. Versackas ir V. T. Neverauskas.

A. L. P. Kliubo valdyba: Pirm. B. Yarašius, prot. rašt. V. Žentelienė, fin. rašt. O. Kirtiklienė, išd. O. Zdanienė, Išdo glob. A. Gutauskas, V. Kubilius, durų saugotojas J. Zdanis, baro gaspadoriai: A. Gutauskas, A. Rudis. Visi geri lietuviai klubo valdyboje. TEISYBĖS MYLĖTOJAS.

Be Pasiukavimo Nieko Nelaimėsi

Mūsų didžiai gerbiamas Prezidentas Rooseveltas, kurių vakare, sveikino visus su Linksmomis Kalėdomis. Nuo ko mūsų linksmybė priklauso? Aišku, kad nuo laimėjimo. Jeigu laimėsime būsim visi linksmi, o jeigu pralaimėsime — busime nacių ir japonų vergais. Mūsų laimėjimas priklauso nuo pasiukavimo, todėl visi kartu, šiais metais, pasiukokime ir laimėsime savo Demokratijos liuosybę.

Pasiukavimas yra visokios rūšies: gasolino nebegalime gauti gumos trūksta dėl automobilių negauname mėsos kokios norime, sviesto ir daug kitų dalykų. Kiekvienas privalome pasiukoti su noru, kad išgelbėti savo krašto Demokratiją.

Kiekvienam yra aišku, kad Prezidento pasakymas yra teisingas: be pasiukavimo nebus laimėjimo. Nei vienas negali tapti mokytoju be mokslo. Mokslas yra pasiukavimas. Nebūsi nei muzikantas, nei atletas, nei kareivis be tamtikro lavinimo, o lavinimas reikalauja pasiukavimo.

Kadangi žemiškuose ir liglaikiniuose dalykuose reiki pasiukavimo, tai ką bekalbėti apie dvasiškus. Mums Katalikams daugiau reikėtų rupintis pasiukuoti dvasiškuose dalykuose, kad laimėtumėm Amžiną Gyvenimą. Pradėkime šiuos metus su tokiu pasiryžimu: dirbti nuoširdžiai ir aukoti Dievui, daryti gerus darbus dėl Dievo meilės, mylėti ir gelbėti artimą, iš grynos meilės Kokie bus pasiukavimai dėl savo krašto — pasiukokime su kantrybe, meile, noriai ir aukokime Dievui. Tokiu būdu busime patrijotai: Dangaus ir savo krašto. Per pasiukavimą laimėsime.

J. V. Skripkus

TREMTINIŲ GELBĖJIMO REIKALU

Mūsų tauta nukentėjo, tiesiog, negirdėta istorijoje, kai Rusijos komunistai išgabeno iš Lietuvos apie 60.000 šviesių lietuvių. Tiesa, trėmė senieji rusai okupantai, trėmė be pasigailėjimo, bet rusai-komunistai per viršijo visus trėmimus, kokius lietuvių tauta buvo iškentusi. Atsižvelgiant į sunkią rusų-komunistų ekonominę padėtį, suprantama, kad tie tremtiniai kenčia visokių nedeatklų, ir daug jų nuo bado, šalčio ir ligų palaidos savo kaulus toli nuosavos tėviškės. Mums, gyvenant gana patogiai, reikėtų

tikrai nuolat atsiminti savo kenčiančius brolius ir galimais būdais jiems padėti. Juk tą pareigą mums uždeda jau pats žmogiškumas, nekaltant apie pareigą kylančią iš broliškumo, tautiškumo.

Tiesa, reikia pasakyti, tremtinių reikalu daug rašyta, kalbėta, na, ir daug daryta, tačiau, atvirai pasakyti, ne daug atsiekta. Lenkai, mūsų kaimynai, vis dėlto pajėgė susitarti su bolševikais dėl savo tremtinių. Jų dalis buvo išgabenti į kitas valstybes, ir, davus patogesnes gyvenimo sąlygas, organizuojami į Lenkijos legionus; dalis liksis ir toliau gyventi kitur, bet tik ne pasbadaujančius komunistus. Tačiau mūšiški aiški šiol dar vargsta, ir net negirdėti stipresnių vilčių apie jų išlaisvinimą. Teko nugirsti pasakutiniu laiku, kad bus stengiamasi vaduoti bent kelias ar keliolika asmenų. Į tą skaičių traukiami tik žymesnieji politikai ar šiaip profesijos žmonės. Bet ar tuo neužkertamas kelias išvaduoti visus? Pagaliau, ką gali pamanyti kiti likusieji ištremime broliai, kurie gal mažiau "kalti" už politinius vadus, kad jie paliekami mirti komunizmo rojuje, o anie "kaltesni" išlaisvinti? Argi nereikėtų bandyti visokius būdus, kad visi būtų išgelbėti, arba bent moterys ir vaikai.

Nežinant visų aplinkybių, atrodo, kad reikia gelbėti visus. Gal šiam tikslui atsiekti labai padėtų autoritingas lietuvių politinis vietetas — vyriausybė, kad ir nepilna žodžio prasme. Tačiau čia pat primintina, kad turėtų būti paruoštas gelbėjimo planas, ir tik tada viskas daroma, bandoma, klebenama. Suradus galimybių ir jas konkrečioje formoje paskelbus lietuvių visuomenėje, lėšų tam reikaliui, atrodo, nepritruktų.

Be plano ir bendro veikimo tai visa maža turės pasekmių. Priešingai, galime kai kur patys užsidaryti sau duris. Gi, pagaliau, išbandžius visus galimus ir "negalimus" būdus ir nepasiekus reikiamų rezultatų, nors sąžinė turėsime ramia, — kad viską darėme, ką galėjome. PIPIRAS

Nauji patvarkymai tikybos reikalu Rusijoje

(LKFBS) Komunizmo nusistatymas religijos atžvilgiu mums žinomas. Tačiau Rusijos žmonių nepasitenkinimas dėl tikiybinių priespaudos ir užsienio protestai privertė bolševizmo vadus daryti šioj srity kairių nuolaidų. Amerikos spaudoje pasirodė žinių, kad nuo 1940 m. Sovietų vyriausybė padariusi tokias nuolaidas: bent iš dalies gražintos civilinės teisės dvasiškiams, išimama iš apyvartos prieš Dievą piktžodžiaujant vaidinimai ir filmos, nebebaudžiami bažnytiniai bendruomenėi priklausantys armijos r civiliniai tarnautojai,

pataisomi kaikurie vadovėliai krikščionybei palankesne prasme, leista gaminti ir pardavinėti tikiybinius dalykus (pav. šv. paveikslus), nebetaip griežtai baudžiama jei darbininkai šventadieniais iš darbo ena į pamaldas, įvestas šventimas sekmadienio, Maskvoje atidaryta Dievo motinos šventovė su žmonių pamėgtu Marijos atvaizdu, žinomas ateistų agitatorius Dimitrovas pašalintas nuo radijo programų, lenkų kariuomenės iguloms Rusijoje leista turėti kapelionus, nespriešinama, jei armijoje tarnaują papai teikia religinį tarnavimą kariams fronte, kaikurie Vakarinės Ukrainos dvasinių seminarijų mokytojai gavo tarnybas sovietų unversitetuos nutrauktas spausdinimas visos eilės priešikiybinių leidinių, sovietų spaudoje kartais užtinkami palankesni posakiai apie "religijos vaidmenį." Tačiau Sovietų Rusijoje dar toli gražu iki pilno religinės laisvės: Rusija vietuo neužkertamas kelias išvaduoti visus? Pagaliau, ką gali pamanyti kiti likusieji ištremime broliai, kurie gal mažiau "kalti" už politinius vadus, kad jie paliekami mirti komunizmo rojuje, o anie "kaltesni" išlaisvinti? Argi nereikėtų bandyti visokius būdus, kad visi būtų išgelbėti, arba bent moterys ir vaikai.

BUVO SUSIRINKE LIETUVOS DAILININKAI

(LKFBS) Pereitų metų pabaigoje buvo atgaivinta oficialiai iki tol neveikusi dailininkų sąjunga. Dailininkų sąjungos sušauktame nepaprastame susirinkime dalyvavo 70 asmenų. Susirinkimo pradžioje buvo pagerbti bolševikų nužudyti sąjungos nariai. Naujon valdybą išrinkta: pirmininku Ad. Staneika (buv. pasiuntinys patarėjas), vicepirmininku Ant. Zmulzinavičius, sekretoriumi Rūkštelė, išdininku Janušas ir turdo glovėji-Valius (iki šiol buvęs pirmininku). Ryšium su pasiūlymu sąjungos centrą perkelti Vilniun, vienbalsiai nutarta praktikas suimtais jį ir toliau palikti Kaune. Pažymėtina, kad naciai nenukentė nė prie dailininkų sąjungos neprikisė savo okupacinių rankų: gener. komisaras von Renteln pereisė, kad pirmininkas turėsias dailininkų sąjungą tvarkyti "vado principu."

LIETUVOS GELŽKELIAI PERPILDYTI SUŽEISTAIS VOKIEČIMS

(LKFBS) Lietuvos žmonės negali naudoti ssavo krašto gelžkeliais, nes jais į Rusiją gabenama karo medžiaga, o iš Rusijos grįžta nacių traukiniai gabena su žėjstus vokiečius, kurių ypač paskutiniu metu labai padaugėjo. Ir iš Lietuvos didėlė dalis vokiečių okupacinių kariuomenės išsiųsta į Rusijos frontą.

Kai numirsiu, mane pakaskit ant Šventosios upės krant...

35 metai nuo mirties vargo žmonių poeto. — Kaip rašytojas pasidarė socialdemokratu. — Biliūno kelias nuo marksizmo prie Evangelijos. — Jo paskutinės dienos ir mirtis.

(Tęsinys iš pereito Nr. A. Rucevičiui jį rašė: —Likusių 10 rublių apversk knygoms. . . Reikalingos man tuo tarpu sekantios: "Apie Dievo buvimą" prof. Bučio, Šatrijos Raganaus "Apysakaitės", Valančiaus "Šventųjų Gyvenimai", "Pradžia ir išsiplėtimas katalikų tikėjimo" . . .

RAŠYTOJO MIRTIS

Vargas atnešė džiova į Biliūno plaučius. Išėjosi įsiai ir studijavo Šveicarijoje, pagaliau ligos išvargintas išvyko į Zakopanę. Iš tikimiaušiu jo liūdnu paskutiniu dienų palydovu buvo jo žmona. O pergyvenimai jo buvo tikrai liūdni:

— Jaučiausi toks nesveikas, — rašo jįsai kūrinyne "Vieną rudenio dieną. . . . "Net gražūs kapai, kurie tuojau uė mano langelio tęsės ir kurie visados skausmus ir pajautas tildė, neberamino širdies; jų laibi, tiesūs kryžiai stovėjo kažinkokie rūstūs ir, tartum verkė žmogaus ir jo gyvenimo, — verkė tų, kurie jau žemėse gulėjo ir kurie guls dar be skaičiaus.

Jis jautė beartėjančią mirtį ir užtat skubinosi dar ką gali sukurti. Kai jau jo jėgos nusilpo, kad nė rašyti negalėjo, tada diktavo, o rašė žmona. Patsai gi gaivinosi skaitydamas gyvenimus Šv. Pranciškaus, Šv. Jono, Šv. Antano. Prieš pat mirtį rašytame žmonos motinai laiške taip atveria savo sielos paslaptį:

— Gulėdamas, Mamyt, ilgą laiką patale, daug skaitau ir mįslinu. Ir persitikrinau, kad brangiausias ir švenčiausias daiktas žmogui yra Tikėjimas. Taigi žadu šiais metais atbūti iš viso gyvenimo išpažintį. . . . Mamyt, jeigu Tamstą kada užrustinau, prašau iš visos širdies man atleisti ir dovano-ti. . . .

Jaunas, teturėdamas tik 28 metus, o tiek graži liūdnu dalykų prirašęs, jįsai mirė 1907 metų grudžio 8 dieną.

GYVENTI NEIŠPASKYTAI NORĖJO . . .

Negalime prisiminti rašytojo žmonos, kuri budėjo prie gestančio džiovininko lovos, laiško, kurs nusako paskutinius Biliūno pergyvenimus:

—Į galą savo gyvenimo pradėjo visai tikėti. Mirti nebijojo, bet gyventi neišpaskytai troško. Tikėjime ma-tė daug poezijos; džiaugėsi labai atgavęs tikėjimą. Ner-kartą kalbėdavo: "Gerai, kad aš nieko savo gyvenime neatkalbinėjau nuo tikėjimo; tikėjimas žmogaus nekvailina". . . . Rengės išpažinti atlikti pas vieną aske-tą kunigą. Evangelija buvo nuolat prie jo lovos, skaity-davo dažnai ir gėrėdavosi,

kad tiek daug poezijos, do-ros. . . . Nuo atvažiavimo į Zakopanus pradėjo mąstyti apie tikėjimą. Juo tolyn, juo labyn brido į tuos jausmus. Sakydavo: "Dievo man o kad nors ilgiau pagyventi-bent parašyčiau daugiau. Gyvensiu taip, kaip mano sąžinė sako, o jeigu kas no-ri, tegul juokias iš manęs."

PO SVETIMOS ŽEMĖS VELĖNA

Ar gi gali neturtingas džiovininkas turėti nors tą viltį, kad jo kūną iš tolimų sanatorių pargabentų kas į mielą tėvų žeme?! Taip ir Biliūną užkasė tolimoj Za-kopanėj. Nepirmas jis ir ne-paskutinis toksai. ir mes, kurie toli nuo tėvų žemės norėtume drauge su juo gie-doti jo graži liūdnu giesme-lę:

—Kai numirsiu, man pakaskit Ant Šventosios upės kranto:

Kad matytų kapas sodžių Kūdikėlis kur užaugau.

Kad girdėtų tą dainele, Motinėle ką dainavo, Kai ant kelių mažą mig-dė, Ar lopšy mane lingavo." K. J. Prunskis

DRAUGINGOS VALSTYBĖS PREMIERO SUKAKTIS

(LKFBS) Mums draugin-goji Čekoslovakijos valsty-bė turi savo vyriausybę Lon-done. Josios ministeris pir-mininkas yra monsignoras Schramek, kurs neseniai šventė savo auksinį kunigy-stės jubiliejų. Jįsai yra kilęs labai neturtingos kaimiečių šeimos Moravijoje. Pasizy-mėjęs savo gabumais katali-kų kunigas buvo visada aktyvus patrijotiniame ir so-cialiniame veikime. Jįsai įs-teigė čekų krikščionių so-cialų partiją ir iki 1939 metų buvo Čekoslovakijos katali-kų darbo unijų vadovu. Ge-riausiasis kloties jam linkime.

NEAIŠKI RUSIJOS POZICIJA

NEW YORK, N. Y. — New Yorko dienraštis "The Daily Mirror," komentuda-mas Henry Wallace, vedama-jamame tarp kitko sako: "Dėl to neturi būti jokios klaidos: Rusija bus jėga prie taikos stalo. Ir mes vis tik nežinome, kur Rusija stovi. Kokia jos pažiūra į mažųjų tautų teises pasirinkti savo valdymosi forma? Ar ji gražina nepriklausomybę Lietuvai, Estijai ir Latvijai? Ar garantuos Suomijos? Kokia bus jos pažiūra į su-muštą Japoniją? Rusija nėra kare su Japonija. Ji gau-na gumą iš japonų ir, gana ironiška, parūpina iš Sovietų šaltiniu Sahalino salos apie 10 nuosimčių Japonijo alyvos reikalavimų."

„Dirvininkų“ ir Bolševikų Bičiulystė.

Lietuvių Žiniose No. 49, buvo rašoma, kad Smetonininkų „Dirva“ ir bolševikų „Vilnis“ „L. Ž.“ spaustuvės įsteigimo proga, sutartinai pakoliojo Pittsburgho lietuvių katalikų katalikų naują kultūrinę tvirtovę ir redaktorių p. S. Gabaliauską.

Tai yra nepirmas atsitikimas, tarpe Amerikos lietuvių, kad Smetonininkai ir bolševikai vieni antriems patalkininkauja, kaip kada sužiniau, o kaip kada nesužiniau, jog jų siekiami tikslai supuola.

Tiek Smetonininkai tiek bolševikai turi didžiausias neapykantos prieš tuos laikraščius ir prieš tuos veikėjus kurie nuosaukiausiai kovoją prieš diktatūras ir žadina Amerikos lietuviuose demokratine samone stodami už laisvą nepriklausomą, demokratine Lietuvą.

Tiek bolševikai tiek Smetonininkai, siekdami savo tikslo, nesivaržo jokiom priemonėm; jiems viskas gera ir pateisinama kas tik tarnauja ju tikslams. Kalbant apie „Dirvininkų“ ir bolševikų mandagumą ir padorumą, tai reikia pasakyti, kad jas

juos ieškoti kokio ten padorumo arba paprasto mandagumo, būtų lig, kaip kad eiti su maišu vėjų gaudyti. Tačiau rašydamas šį rašinėlį noriu pasidalinti savo neužmištamais įspūdziais su „Lietuvių Žinių“ skaitytojais, įgytais iš „Dirvininko“ K. S. Karpiaus ir bolševikų lyderių giminystės, liudniausiose Lietuvių tautos dienose, nelabai tolimoje praityje.

Visas dalykas buvo taip: visi dar gerai atsimenam, kad 1940 metais, birželio 15 l., rusu bolševikų armija okupavo Lietuvą ir bolševikų valdžia, kad pateisinsu savo smurto žygi, kaltino Lietuvą „kidnapinime“ rusų kareivių ir kitokių visokių nebutu prasikaltimų primetė Lietuvai.

Žinios apie Lietuvos okupaciją atnešė Amerikos lietuviams didžiausio liudiesio ir nusiminimo, išimant lietuvius bolševikus, kurie kaip sakoma, net kazoką šoko iš džiaugsmo, kad rusų bolševikai sutrempė Lietuvos laisvę. Ir to savo judošiško džiaugsmo lietuvių bolševikai visai neslėpė, nes tuojaus

visi bolševikų lyderiai kaip tai; Mizara, Bimba, Andriulis ir kiti leidosi per lietuviškas kolonijas su prakalbom, kaip kokie papugos kartodami kvailus Maksvos prasiromanymus, dėl kareivių „kidnapinimo“, bandydami įtikinti Amerikos lietuvius, kad Lietuvai nebus nieko blogo bolševikų okupacijoje. Tačiau Amerikos lietuvių netikėjo toms bolševikų pasakoms, gerai nujausdami, kad tai yra pasikėsinimas ant Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės ir didžiausiai piktinosi Amerikos lietuvių bolševikų judošišku elgesiu, kaip savo gimtosios šalies išdavikais ir pardavikais.

Rodos, kad birželio 23 d., 1940 m., Chicago, Morrison viešbutyje, prasidėjo S. L. A. Seimas, kur buvo suvažiavę daug kuopu delegatų ir svečių, iš įvairių Amerikos lietuvių kolonijų. (Žinoma į S. L. A. Seimus atvažiuoja ir bolševikų lyderiai, pavarinėti bolševikiškos politikos). Delegatų ir svečių ūpas buvo prislegtas. Atidarant iškilmingai Seimą ir giedant Lietuvos Himną, daugumai delegatų ašaros rie dėjo per veidus.

Prie laikraštinių stalo, kartu su bolševikų laikra-

čių redaktorais Andriuliu ir Pruseika sėdėjo ir „Dirvininkas“ K. S. Karpis ir iš šalies žiurint išrodė, kad Karpis buvo labai geroje nuotaikoje pilniausiai bendradarbiaudamas, per visą SLA. Seimą, su bolševikais.

Tikrai keistas reginys buvo, matant Karpium, tokioje glaudžioje kompanijoje su pikčiausiais Lietuvos priešais, tame momente, kada Lietuvos Laisvė buvo jau sutremta, kada Lietuvos žmonės buvo žudomi, kada tame pačiame SLA. Seime, kiti delegatai nieko bendro nenorėjo turėti su bolševikais, dėl jų judošiškų žygių.

Žinoma, nėsiori tikėti, kad Karpis per S. L. A. Seimus bičiuliamdamasis su lietuviškais bolševikais nesuprastų kenkias Lietuvai. Tiesa, pirmomis dienomis bolševikų okupacijos, iš Lietuvos atėdavo visokių žinių; vienos skelbė kad Smetona pabėgo, kitos kad Smetona suimtas ir dar kitos skelbė, kad Smetona paliktas savo vietoje, bet visgi nesinorėjo tikėti, kad Karpis, butu ant tiek naivus jog nebutu supratęs bolševikų tikslų Lietuvos atžvilgiu.

Greičiausiai bus, kad Karpis ir bolševikus, Chicago SLA. Seime suvedė į giminystę Susivienijimo reikalai. Karpium bolševikai buvo reikalingi, kad pagelbėti jo partijai išmesti advokatą, Bagočių iš SLA. prezidento urėdo, o bolševikams Karpis buvo reikalingas, kad jie galėtų pravesti Seime, su Karpiaus partijos pagelba, bolševikų okupacijai prielankią rezoluciją. Arba jei ne, tai bent kada bus balsuojama rezolucija pasmerkianti bolševikų okupaciją Lietuvoje, tai kad tautininkai balsuotų prieš, arba bent susilaikytų nuo balsavimo.

Nežinau ar Karpis buvo davęs kokių pažadų bolševikams virš minėtais klausymais ar ne, bet kad panašios rūšies derybos ejo tarpe Karpiaus ir bolševikų, tai yra faktas, nes Karpiaus partijos žmonės darė spaudimą į rezolucijų komisiją, kad bolševikų pasmerkimo okupacijos rezolucija būtų atidėta, prie pabaigos Seimo, turbūt kad nesugadintus Karpiaus-bolševikų bendradarbiavimo.

Žinoma Karpium ir bolševikams nepavyko adv. Bagočiaus išmesti iš SLA. prezidento „sosto“ rezolucija pasmerkianti bolševikų okupaciją Lietuvoje, nors ir pabaigoje Seimo, buvo priimta visais balsais prieš 2 bolševikiškas rankas, ir Karpiaus partijos keletai žmonių susilaikius nuo balsavimo.

Dar vienas Karpiaus ir bolševikų bičiulystės pavyzdys, kuris taipgi gana daug pasako, ypač dabartiniu laiku, kada jau visiems yra žinoma, jog lietuvių bolševikai viską daro, kad Lietuva pasiliktu Rusijos vergijoje. Kada Amerikos lietuvių yra griežiausiai nusistatę prieš bolševikų judošišką darbuotę atžvilgiu Lietuvos ir nieko bendro nenori turėti su tuo išsigimusiū gaivulu, tai „didysis patrijotas“ Karpis visai ramia širdžia ir toliau bendradarbiauja su

tais Lietuvos „kvislingais.“ Kaip pavyzdį Karpiaus-bolševikų bendradarbiavimo noriu priminti „Lietuvių Žinių“ skaitytojams, tai periteus SLA. Pildomosios Tarybos rinkimus, kur Karpis turėjo sudaręs bendrą frontą su bolševikais ir per savo „Dirvą“ remdamas ir agituodamas už bolševikų statomą kandidatą, į SLA. Centro sekretoriaus urėdą. Jei bolševikams būtų pavykę, su Karpiaus pagelba, pravesti savo žmogų į tokios stambios Amerikos lietuvių organizacijos, kaip kad yra SLA., Centro valdybą, ištikruju bolševikai iš džiaugsmo but pašokę kazoka.

Tačiau SLA. nariai turėjo daugiau savygarbos ir lietuviško jausmo negu Karpis, nepadare Amerikos lietuviams sarmatos, nerinko Karpiaus — bolševikų peršamo kandidato.

Todel Amerikos lietuvių katalikai turėtų būti atsargūs su tokiais „veikėjais“ kaip kad Karpis, nes jis ne kartą stotasi save katalikų draugu ir dideliu Lietuvos patrijotu, bet jo darbai ką kitą rodo.

S. B.

ŽMONIJA BUS APDRAUSTA NUO BANDITIZMO IR BARBARIZMO PASAKĖ PRES. ROOSEVELTAS

WASHINGTON, saus. 3. —Minint vienerių metų sąjunginių tautų deklaracijos pasirašymą prezidentas Rooseveltas sausio 1 dieną pareiškė, kad sąjunginės valstybės ir po karo turi pasilikti vieningos, kad išteisinti karą ir neleisti ateity karą nors panašaus pasikartoti.

Prezidentas sakė kad sąjunginės valstybės iš defensyvos jau persimetė ofensyvon ir dabar lieka siekti trijų dalykų, būtent: 1. Masinėmis žmonijoms jėgomis slėgti pasikėsinius prieš civilizaciją banditus, iki jie bus visiškai sumalti. 2. Tautų santykius taip suorganizuoti, kad barbarizmo jėgos daugiau negalėtų laisvai veikti. 3. Kooperuoti iki galo, kad žmonija galėtų gyventi taikos ir laisvės neužginamomis malonėmis, ką Dieviškoji Apvaizda per civilizacija leido atsiekti.

LIETUVIŲ PETICIJA VALST. SEKR. CORDELL HULLIUI DĖL IŠTREMŲ TŪJŲ I SIBIRĄ

(LKFSB) Kunigų Vienybė ir Am. Liet. Katalikų Federacija ruošia peticiją, kuri su gausingų lietuviškųjų organizacijų parašais bus įteikta Valstybės Sekretoriui Cordell Hull. Peticijoje visų pirma prašoma daryti žygių išlaisvinti Rusijos ištėrmime esančią Amerikos pilietę Eleonorą Čarneckienę su vaikais ir jos vyrų Voldeamaru Čarneckiu, o taip pat paveikti savo įtaka, kad būtų išlaisvinti į Sibirą išvežtieji atsakingas pareigas eję lietuvių: prez. Aleksandras Stulginskis, min. pirm. Pr. Dovydaitis, šviet. min. K. Šakenis, min. pirm. Aug. Voldemaras, min. pirm. A. Merkys, o taip pat ir kiti

Surinkus statinamus parasus, bus jie įteikti Valstybės Departamentui.

DĖL PEARL HARBOR AMERIKA IŠPĖTA

WASHINGTON — Valstybės departamentas išleido „white paper“ dokumentų rinkinį, kuriais iškeliama aikštėn, kad Washingtonas prieš 10 mėnesių buvo įspėtas dėl japonų planuojamų atakų prieš Pearl Harbor.

Tai padarė buvęs Tokijoj U. S. ambasadorius J. C. Grew. Šis ambasadorius paskiau lapkričio mėnesi dar dukart įspėjo. Valstybės departamentas tuos išpėjimus perdavė karo ir laivyno departamentams nurodydamas, kad būtų budima.

Kodėl nebuvo budima, šis klausimas dar neišaiškintas.

DAUG MAISTO SIUNČIAMA RUSIJAI

WASHINGTON — Maisto paskirstymo administracijos pareigūnai pareiškia, kad iš Amerikos šiandie pa-

gal lend-lease programos daugiausia maisto siunčiama Sovietų Rusijai. Ir nuo praeitos vasaros siunčiama ten maisto kiekiai nuolat didėja, ypač paskutinėmis savaitėmis.

Paskutiniais laikais Mas-kva ėmė reikalauti daugiau sau sviesto. Kad sovietus patenkinti, Amerikos civiliniams žmonėms sumažinta sviesto vartojimas. Apskaičiuota, kad šiais metais iš Amerikos apie 176.500.000 svarų sviesto bus pristatyta sovietams, kaip sakoma, sovietų karo jėgoms.

Be to, Rusijai siunčiama ir bus pasiūsta dar ir didelis kiekis kitų maisto produktų, ypač kenuotų daržovių ir vaisių.

ČIKAGOJE LANKĖSI LIETUVOS GARBĖS KONSULAS IŠ KANADOS

(LKFSB) Neseniai tarnybos reikalais į Čikagą buvo atvykę mūsų garbės konsulas Kanadoje p. Grand-Suttie. Kaip žinome, jisai nuolat gyvena Toronto mieste.

Addison Furniture Co. KRAUTUVES ISPARDAVIMAS Miegamų kambar. SETAI Svečių kambariams SETAI Pusryčių teikimui SETAI Stalinių kambarių SETAI Matracai, Springai ir t. t. 10% to 50% NUOLAIDOS Rankandus parduodame ant lengvų išmokėjimų. Išmainyk savo senus rakaudus ant naujų dabar. 7210 St. Clair Ave. HEnd. 3417

STANDARD FOOD STORE 854 EAST 185th STREET Atidarėme Naujausią, Modernišką SERVE-SELF KRAUTUVĘ. Geriausi valgiai dėl jų stalo. Pigios kainos. Nereikia laukti, laisvai galite patys išsirinkti. Duosime kuo geriausią patarnavimą. Savininkas JOE BLASKEVICIUS Krautuės Vardas: STANDARD FOOD STORE

P. J. KERŠIS 809 Society for Savings Bldg. - Ofiso Tel. MAin 1773 Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miesteliuose, kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Telpi ir tvirtos apdraudos-insurance reikaluose gausit geriausią patarnavimą. Perku ir parduodu bankines knygeles, sutaisau pasiskolus, o priėmu sutaisau paskolas del pirmo mortgage Patarnavimas ir išplėdimas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS LITHUANIAN FUNERAL HOME (JAKUBAUSKIENE) - Laisnioja Laidotuvių Direktorė Visiems Lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiamė naudoti d. k. Lietuvių krepdamales reikale prie mane apturėsite teisingą patarnavimą: simpatiškas, mandagus, greitus ir geronus už kitų patarnavimą. Vežimai ligonių pervež. nui ir iš ligonaučių. Kultos sažinėjimas. Žemiausia kaina už patarnavimą. Sveiki tūsi nusiunkimo Telefonuokite. ENDICOTT 1763 6621 Edn? Avenue Cleveland Oh?o

NIKODEMAS A. WILKELIS Licensed Funeral Director 6522 Superior Ave. HEnderson. 9292

Tikrai, Tu Gali Pats Pataisyti Sugedusias Vėlas ir Sutaupyti Laiką Belaukdamas Elektros Taisytojų

Ką Daryti su Nutrintomis Vėlomis ir Jungtuvais?

NUTRINTOS VĖLOS VIDURYJE. Pirmiausiai nuvalyk nutrintas ir trapias vėlas. Apvyniok izoliacijos kaspiniu kiekvieną vėlą atskirai. Tuo izoliacijos kaspiniu suvyniok abi vėlas kruvon nevertojant nieko kito.

NUTRINTOS VĖLOS PRIE JUNGTVŲ. Atliuosuk šriubus ir ištrauk vėlas laukan. Nukirpk vėlų nutrintas dalis ir apvalyk vėlų galus nuo izoliacijų. Sukišk vėlas atgal jungtuvą ir jų galus pritvirtink savoje vietoje.

KLAIDINGAI Nepamiršk apvynioti vėlas apie kabliukus, nes kitaip traukiant jungtuvą, trauksis tik vėlos ir šriubai. GERAI Apsuk vėlas apie kabliukus ir kuomet trauksi už vėlos, tada trauksis ir kabliukai.

JUNGTVAS TURI ĖITI KIETAI. 1. Kuomet jungtuvas "A" neįeina kietai į skylutes tenka tamprumo. 2. "B", tada springsai nesulenka jungtuvo "A" šakelės pirštais pakankamai, kad įstų į skylutes kietai. 3. — arba išlenk šakučių galus su replėmis, kad įstų kietai į skylutes.

THE ELECTRICAL LEAGUE 18th Floor — Midland Building — PROspect 5522

CLEVELAND'O ŽINIŲ

IŠ ŠV. JURGIO PARAPIJOS

NEPAPRASTAS KORTAVIMO VAKARAS

Ši šeštadieni, sausio 16 diena, Šv. Jurgio parapijos salėje Moterų Sąjungos 26 kuopa rengia nepaprastą kortavimo vakarą. Šis rengimas yra nepaprastas tuom, kad pelnas eina nepaprastam tikslui.

Clevelando Diocezijos visų tautų katalikės moterys yra užsimojusios armijai nupirkti pirmosios pagalbos automobilių (Ambulance). Todėl ir lietuvių katalikės moterys nenorėdamos atsilikti nuo kitų, bet gal geriau pasirodyti už kuria kitą tautą, ir be to, atjausdamos reikalą gelbėti ir remti mūsų armiją, visomis galėmis laimėti šį karą, ir skiria šio busimo kortavimo vakaro visą pelną "Ambulansui" nupirkti.

Kviečiame visus kam laikas pavelti atsilankyti, ir kartu prisidėti prie šio gražaus darbo.

Koresp.

AUŠROS DR-JOS VEIKLA.

Sekmadienį, gruodžio 27 d. draugija laikė metinį susirinkimą. Susirinkimui pirmininkavo M. Pukelienė. Daug reikalų nesvarstyta.

Valdyba vienbalsiai nubalsuota ta pati. Visas susirinkimas vienu balsu pageidavo apsilikti tai pačiai valdybai, nes ši valdyba vadovaujant Pukelienei yra nuveikusi gražių darbų — Bažnyčiai lietuvių tautos ir Amerikos naudai. D abartinė valdyba: Pirm. M. Pukelienė, vice-pirm. R. Vitonienė, Nut. Rašt. Kundrotienė, Fin. Rašt. Šliokaitienė, kasininkė Adomaitienė, kasos globėjos: Samienė, Juknevičienė Lučkienė.

Nutarta rengti didelę Card Party, šeštadienį, vasario 20 d. Komisijon išrinktos: Adomaitienė, Jankauskienė, Juknevičienė, Račkuvienė, Preškienė, Venčkauskienė ir Vitonienė. Susirinkimą uždarė M. Pukelienė su malda. Nut. Rašt. Kundrotienė.

IŠPUDINGAI PALAIDOTAS JONAS SKODIS

Gruodžio 31 dieną mirė Jonas Skodis, sūnus Jono ir Kazimieros Skodžių.

Sausio 4 dieną, už velioni, Šv. Jurgio Bažnyčioje, buvo atlaikytos Šv. Mišios prie trijų altorių vienu sykiu.

Klebonas kun. Vilkutaitis pasakė gražų ir įspūdingą pamokslą, o kun. Bartis palaidėjo į Kalvarijos kapines.

Laidotuvėms patarnavo laidotuvių direktorė, Della Jakubauskienė.

Velionis buvo geros širdies žmogus ir ramaus budo. Buvo narys Šv. Vardo Jėzaus Draugijos ir ilgametis Šv. Jurgio parapijonas.

Velionis buvo geros širdies žmogus ir ramaus budo.

Visuomet buvo uolus rėmėjas Bažnyčios ir tautos reikalų.

Ilgus metus yra buvęs Lietuvių salės direktorium. Cleveland, Ohio išgyveno 40 metų.

Jo tėvelis buvo pavyzdingas biznierių per 35 metus, laikė valgomų daiktų krautu. Sūnus Jonas, buvo pavyzdingas lietuvis, nors Amerikoje augęs, bet visur nesigėdino lietuviybės. Su šeima gražiai sugyveno ir buvo gerbiamas savo draugų. Todėl ir į jo laidotuves susirinko didelė minia žmonių.

Paliko nuliudime mylimą žmoną ir vaikus, kurie yra nariai A. L. R. K. Susivienijimo 50 kuopos.

Lai Dievo Apveizda globoja tavo šeimą, Iššėkis ramybės!

DRAUGAS

Iš Nesil. P-bos P-lės Švč. Parapijos

Moterų Sąjunga 36 kuopa rengia šeimyniška vakara

Ši Sekmadienį, sausio 17 dieną, Nesil. Pagel. Panelės Šv. Parapijos salėje, sąjungietės rengia šaunų šeimynišką, kartu draugišką vakarėlį. Bus užkandžiai, gėrimai ir šokiai. Pradžią 4 val.

Sąjungietės su savo vyrais dalyvaus ir bus sykiu pagerbimas buvusios valdybos ir priėmimas naujos valdybos.

Sąjungos metiniame susirinkime išrinkta ši valdyba sekantiems metams: Pirm. M. Cicėnienė, Vice-pirm. Julė Salasevičienė, Nut. Rašt. Mudrauskienė, Fin. Rašt. P. Kundrotienė, Izdininkė-P. Štaupienė, Izdoglobėjos: Vaškėlienė ir Amšėjienė.

Iš Moterų Labdarių Dr-jos Metinio Susirinkimo

Sekantiems metams išrinkta valdyba: Pirm.- K. Vaičiūnienė, Vice-pirm. K. Magilienė, Nut. Rašt. B. Jackienė, Fin.-Rašt. S. Amšėjienė, Izd. M. Kaminskienė, Kasos Globėjos: R. Derienė ir P. Šerkšnienė, Tvarkdarė: M. Garnienė.

Iš surengto parengimo Sausio 3 dienos, liko gražaus pelno nes buvo sėkmingas vakaras. Padėka priklauso komisijai ir ypač A. Navickienei už parengtą programą.

Kovo mėnesį 7 dieną nutarta rengti vakarą su programą.

METINIS "LIET. ŽINIŲ" KONCERTAS IR LIETUVOS NEPRIKL. 25 m. PAMINĖJIMO VAKARAS

Vasario 21 dieną, sekma-

dienį, Lietuvių Svetainėje, Clevelande rengiamas metinis "Lietuvių Žinių" koncertas, su labai įdomia, svečių dainininkų iš kitų miestų ir savų solistų, programa, vaidinimu — spaudos maršu, bei kitokiais pamarginimais. Ta pačia proga bus paminėjimas Lietuvos Nepriklausomybės 25 m. sukaktuvių ir labai žymaus svečio kalba, kuris pirmą kartą kalbės Clevelande.

Tai bus tikrai nepaprastas jubiliejinis koncertas su negirdėta įdomia ir linksmą programą, kuri savo idomu tikimės pralenks, net pereitą žiemą įvykusio pirmojo "Liet. Žinių" koncerto programą. Malonus Clevelandiečiai yra prašomi iš anksto rezervuoti vasario 21 d. tam nepaprastam koncertui ir spaudos baliui ir išanksto įsigyti to vakaro tikietus, kurių kaina ta pati, kaip ir pereitais metais. Tikietai jau pardavinėjami mūsų nepailstančių veikėjų, kurios jau senai tam vakarui — koncertui rengiasi.

Šia proga norime atvirai pasakyti, kad "Liet. Žinios" neremia ir nerems tokių parengimų, kurių pelnu bus šelpiami tokie "vargšai," kaip Smetona, kuris iš Lietuvos Respublikos fondo dar iki šiol turi drąsos imti po \$600.00 mėnesiui, kada butiniausiam Lietuvos vadavimo darbu nėra lėšų. Taipgi neremsime ir tokių vakarų, kurių pelnas eis į smetonininkų fondą, iš kurio Lietuva dar nė cento nėra gavusi, o visokie tų fondų reikalų vedėjai bei sąjungų sekretoriai jau senai semia į savo kišenių žmonių suaukotus pinigus. Valia tautininkams elgtis su savo pinigais, kaip tik jiems patinka, bet nevalia apgaulingu būdu vilioti iš katalikų pinigus ir pasikui juos naudoti savo kromenkomis progomis, pagerbimo vakarų. Bet tai vis vakarai rengiami burelio draugų, kito draugo ar draugės pagerbimui. Šį kartą didžiausia keistenybė — pats "gerbiamasis" rengia vakarą savęs pagerbimui ir visokiais budais stengiasi įpiršti žmonėms gana brangius savo pagerbtuvių bankieto tikietus. Mes ir dėl tokio nepaprasto vakaro gal nieko nebutmėm sakę, jei tas "gerbiamasis" platindamas tikietus, neklaidintų visuomenės. Atėjęs į tautininkų namus skelbia, kad jo vakaro pelnas skiriamas "vargšai" gyvenančio Smetonos sušelpimui, o pakliuvęs į katalikų namus pasakoja vakaro pelną skiriant Lietuvai ir dėlto net "Liet. Žinios" remiančios jo vakarą.

KATALIKIŠKOS SPAUDOS SAVAITĖ TARP 21-28 d. VASARIO

Kaip jau buvo skelbta katalikiškos spaudos savaitė bus atidaryta Clevelande per meti nį "L. Ž." koncertą, kurio proga rengiamas įspūdingas, katalikiškų laikraščių paradas, su pritaikintu vaidinimu bei dainomis. Vasario 21 dieną bus įspūdingiausia Clevelandiečių diena, kokia kada yra buvusi Clevelande. Kat. Spaudos savaitės uždarymas įvyks Pittsburghe vasario 28 dieną, taipgi neprastomis išskilmėmis.

SMETONININKŲ GUDRYBĖS

Jau kuris laikas, kaip vienas Clevelando uoliausių smetonininkų bėgoja per žmones siulydamas tikietus į savo pagerbtuvių vakarą. Visuomenė nuolat girdi ir kartais piktinasi dėl perdažnai rengiamų, kartais visai

VINCAS DEBESIS kurių kambariai liguisti — kreipkitės Vincas Debes 7605 Star Ave. Tel. EX. 0417

K. ŠTAUPAS NAMŲ POPIERUOTOJAS

Jiegu tavo namas ar kambariai reikia padabinti šauk — MUIberry 0744

K. ŠTAUPA 14602 THAMES AVE.

melio bet ne Lietuvos stiprinimui.

GAVO IŠ LIETUVOS LAIŠKA

Genovaitė Sutkutė šiomis dienomis gavo iš Mozuriškio kaimo, Raudondvario valščiaus iš savo tėvelių laišką, kuris atėjo per Tarptautinį Raudonąjį Kryžį.

L. KULTūros DARŽELIO MITINGAS

Šaukiama Sausio 25 d. vakare, Lietuvių Svetainėje. Kviečiami visi atstovai ir nariai atsilankyti. Pirm. Jonas Brazauskas

LIETUVIŲ SALĖS REIKALAI

Lietuvių Salės Bendrovės Šerinininkų Metinis susirinkimas bus laikomas Pirmadienį, Sausio 18, 1943, lygiai 8 val. vakare, Lietuvių Salėje. Gerbiamieji, prašome padėti viską į šalį ir rengtis visiems dalyvauti šiame susirinkime, nes tai yra jūsų na-

Genovaitė yra Amerikoje gimusi ir augusi Lietuvoje. Į Ameriką atvaziavo jau rusams okupavos Lietuvą 2 1/2 metų atgal. Tėveliai prašo Genovaitės duoti atsakymą per Raudonąjį Kryžį.

LITHUANIAN SAVINGS and LOAN ASS.

6712 Superior Avenue

mas ir jūsų nuosirdūs patarimai daug pagelbės sutvarkyti salės dalykus.

Manome bus naujų klausimų aptarti, kurių dar nėra iškilę, todėl bus reikalinga išspręsti visus klausimus mūsų namo naudai.

Taipgi išklauskite Valdybos raportus, sužinosime salės turtą ir skolas.

Šiame metiniame susirinkime bus renkama Valdyba 1943 metams.

Kviečiu visus atsilankyti, Stasys K. Mažanskas, Pirmininkas

MIRĖ Adomas Giniunas, 1433 East 10th St., nevedęs, mirė Sausio 3 dieną, 1943. Iš Šv. Jurgio Bažnyčios buvo nuilydėtas į Kalvarijos kapines,

sausio 7 dieną. Paliko nuliudime: Motina-Paulina Giniuniene, brolius Corp. Joseph ir Vincent, seserys: Mrs. S. Ronske, Mrs. J. Cull, Paulina ir Elzbieta.

Laidotuvėms patarnavo Della Jakubs, laidotuvių direktorė.

Gera Anglis Geriausias Pocohanas anglis koksai ir įkuroms medis vežimais ir ryšuliais

ŠAUKITE: GARFIELD 2921

KOMER COAL & WOOD CO. 1409 EAST 92nd St.

GOD BLESS AMERICA

STATEMENT OF THE LITHUANIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

ASSETS:

Cash on hand and in banks	\$ 87,782.23
U. S. War Bonds and Stamps	60,072.00
First Mortgage Loans	779,214.40
Office Bldg. less depreciation	23,071.00
Real Estate Owned	59,851.22
Real Estate Sold on Land Contract	59,242.53
Stock — Federal Home Loan Bank	7,500.00
Other Assets	6,665.91
TOTAL	\$1,083,399.29

LIABILITIES:

Capital Stock	\$ 65,990.19
Reserve Funds	75,825.61
Undivided Profit Fund	53,773.20
Contingent Earnings	1,622.48
Savings Deposits	843,511.07
Loans in Process	27,135.04
Advance from Federal Home Loan Bank	4,390.00
Advances by Borrower for Tax and Insurance	8,404.00
Dividend Declared and Unpaid	2,628.50
Other Liabilities	119.20
TOTAL	\$1,083,399.29

THE LITHUANIAN SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio